Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 5, 58-100 Świdnica
e-mail: wrsw@praca.gov.pl

Monitoring zawodów

deficytowych i nadwyżkowych

w powiecie świdnickim w 2015 roku

Świdnica, listopad 2016

SPIS TREŚCI

		Strona
	Wstęp	3
	Cel opracowania, podstawa opracowania, metodologia opracowania	3
1.	**Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy**	5
	Ogólna analiza sytuacji na rynku pracy	5
	Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodów	7
	Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według 4-cyfrowych kodów zawodów	12
	Porównanie struktury ofert pracy zgłaszanych do PUP, a zamieszczanych na publicznych portalach rekrutacyjnych	17
2.	**Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych**	19
	Zawody deficytowe	19
	Zawody zrównoważone	20
	Zawody nadwyżkowe	20
3.	**Analiza umiejętności i uprawnień**	23
4.	**Analiza rynku edukacyjnego**	26
	Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych	27
	Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych	29
5.	**Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw**	34
6.	**Prognoza lokalnego rynku pracy**	52
	Podsumowanie	60

Wstęp

Prowadzenie prawidłowej polityki rynku pracy wymaga sprawnego systemu informacyjnego w tej dziedzinie. Podstawowym źródłem informacji o poziomie i strukturze bezrobocia, stosowanych aktywnych i pasywnych programach przeciwdziałaniu bezrobociu i łagodzeniu jego negatywnych skutków, a także o instytucjonalnej obsłudze rynku pracy jest system statystyczno - sprawozdawczy z rynku pracy. Choć zawiera on wiele cennych danych to jednak wydaje się niewystarczający do zapewnienia bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy. W związku z tym powstała jednolita metoda służąca bieżącej koordynacji szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy w postaci „Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych".

Monitoring ten jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy, nie odnosi się jednak do ogólnej sytuacji na rynku pracy, ale do popytu i podaży w poszczególnych rynkach zawodowo - terytorialnych. Pozwala na formułowanie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych.

Jego celem jest:

- *po pierwsze* opisanie rzeczywistości lokalnego rynku pracy (ze szczególnym uwzględnieniem rożnych aspektów jego nierównowagi);
- *po drugie* umożliwienie formułowania ocen i wniosków dla systemu kształcenia zawodowego, szkolenia bezrobotnych oraz poradnictwa zawodowego.

Ponadto służyć ma on pełniejszemu dopasowaniu strumienia popytu i podaży na pracę.

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (art. 8, ust. 1 pkt 3 i art. 9, ust. 1 pkt 9) opracowanie badań, sprawozdań i analiz rynku pracy, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych oraz badanie zapotrzebowania na pracę w celu podniesienia efektywności prowadzonych działań na rzecz wzrostu i promocji zatrudnienia jest jednym z zadań samorządu województwa oraz samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy.

Raport został stworzony w oparciu o zalecenia metodyczne przygotowane w ramach projektu „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy", zamieszczone na stronie *podlupa.wup.torun.pl/wp-content/uploads/2015/09/Metodologia.pdf* .

Źródłem informacji do opracowania w/w Raportu są :

- dane gromadzone w systemie Syriusz, czyli dane według zawodów i specjalności (łącznie z grupą bez zawodu), w tym:
  - bezrobotni (liczba ogółem, poprzednio pracujący, długotrwale bezrobotni, absolwenci szkół ponadgimnazjalnych oraz wyższych według ostatnio ukończonej szkoły, według posiadanych umiejętności i uprawnień),
  - oferty pracy (liczba z wyszczególnieniem ofert subsydiowanych, wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej w tym według wymaganych umiejętności i uprawnień),
  - grupy osób bez zawodu (liczba bezrobotnych według poziomu wykształcenia),
  - absolwentów szkół wyższych (liczba według ostatnio ukończonej szkoły oraz kierunku kształcenia),

- dane z Systemu Informacji Oświatowej MEN,

- wyniki badania ofert pracy w Internecie oraz

- wyniki badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw.

Wdrożenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinno umożliwić w szczególności realizację zakładanych celów:

- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo - kwalifikacyjnej na powiatowym, wojewódzkim i krajowym rynku pracy;

- stworzenie bazy informacyjnej dla przewidywania struktur zawodowo - kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, wojewódzkim i krajowym;

- określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych dla zapewnienia spójności z potrzebami rynku pracy;

- korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego na poziomie ponadgimnazjalnym i wyższym;

- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów oraz kwalifikacji deficytowych i nadwyżkowych na lokalnych rynkach pracy;

- ułatwienie realizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinien być zatem kluczowym narzędziem wykorzystywanym przy planowaniu działań prowadzących do osiągnięcia równowagi na lokalnym rynku pracy.

1. Analiza ogólnej sytuacji na rynku pracy

Ogólna analiza sytuacji na rynku pracy.

Powiat Świdnicki znajduje się w południowo- zachodniej części Polski, w południowej części województwa dolnośląskiego. W jego skład wchodzi 8 gmin: miasto Świdnica, gmina miejska Świebodzice, trzy gminy wiejsko- miejskie: Jaworzyna Śląska, Strzegom i Żarów oraz trzy gminy wiejskie: Dobromierz, Marcinowice i Świdnica. Powiat oddalony jest administracyjnie o 30 kilometrów od dużego ośrodka miejskiego jakim jest Wrocław i o ok. 10 km od Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej INVEST- PARK. Atutem powiatu jest również usytuowanie na jego terenie (Gmina Żarów, Świdnica, Strzegom) podstrefy WSSE.

Rysunek 1. Bezrobocie w powiecie świdnickim

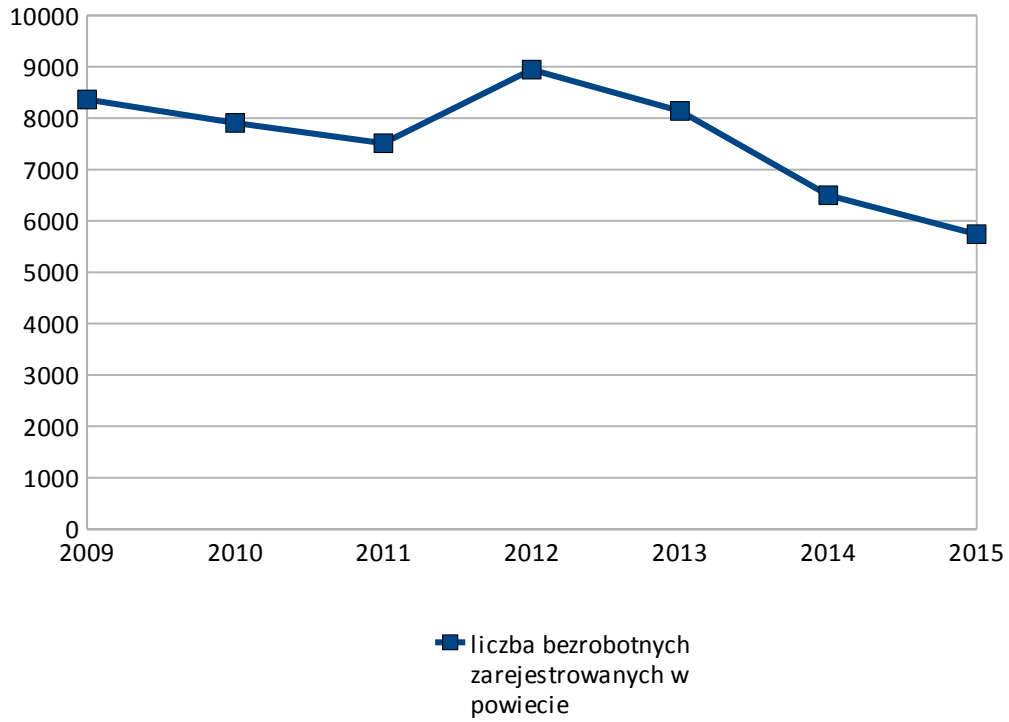

Na koniec 2015 roku w powiecie świdnickim zarejestrowanych było 5740 osób bezrobotnych, z czego 2837, tj. 49,43% stanowiły kobiety. W analogicznym okresie 2014 roku zarejestrowanych było 6499 osób bezrobotnych, z tego 3261, tj. 50,2% to kobiety. Na terenie powiatu od końca 2009 do końca 2011 roku zauważalny był spadek liczby bezrobotnych. W następnym 2012 roku nastąpił zdecydowany jej wzrost, po czym obserwujemy stopniowy jej spadek w latach 2012- 2015.

Rysunek 2. Stopa bezrobocia w powiecie świdnickim na tle województwa i kraju

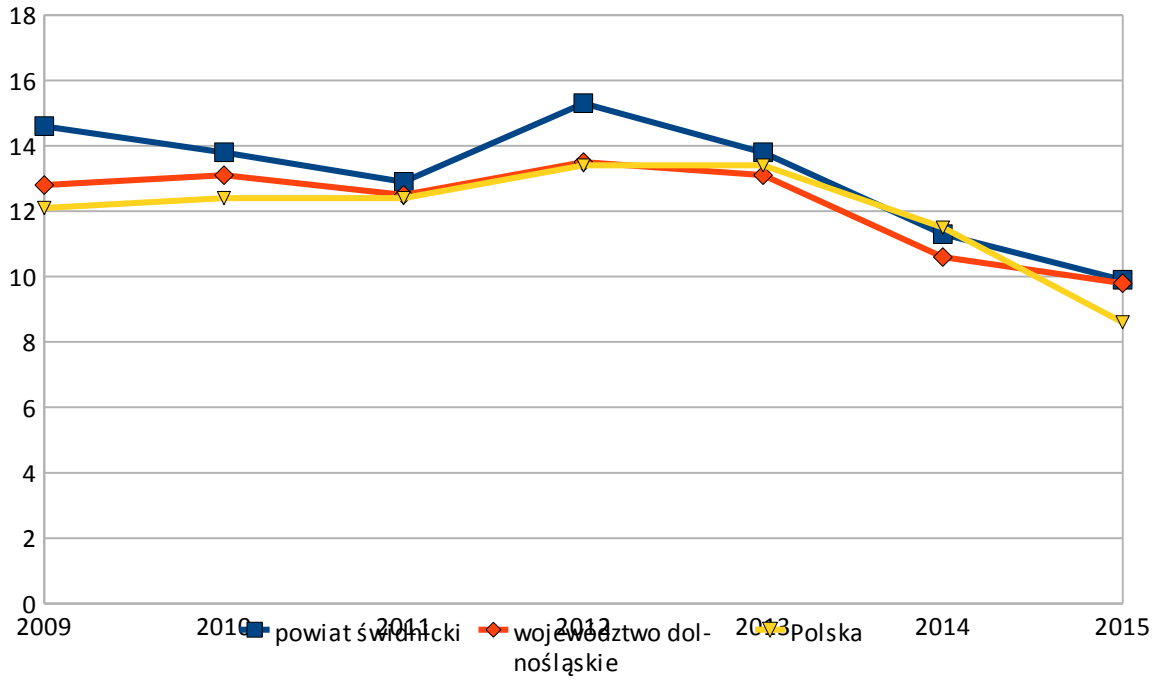

Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie świdnickim wyniosła w IV kwartale 2015 roku 9,9% , podczas gdy poziom bezrobocia w tym samym czasie w województwie wynosił 9,8%, a w kraju 8,6%. W analogicznym okresie 2014 roku wynosiła ona w powiecie 11,3%, w województwie 10,6%, a w kraju 11,5%. W powiecie świdnickim w latach 2009- 2011 stopa bezrobocia spadała. Po tym okresie nastąpił jej wzrost. Na przestrzeni lat 2012-2014 stopa sukcesywnie spadała i taką też tendencję widzimy na koniec 2015 roku.

Rysunek 3. Liczba bezrobotnych ogółem

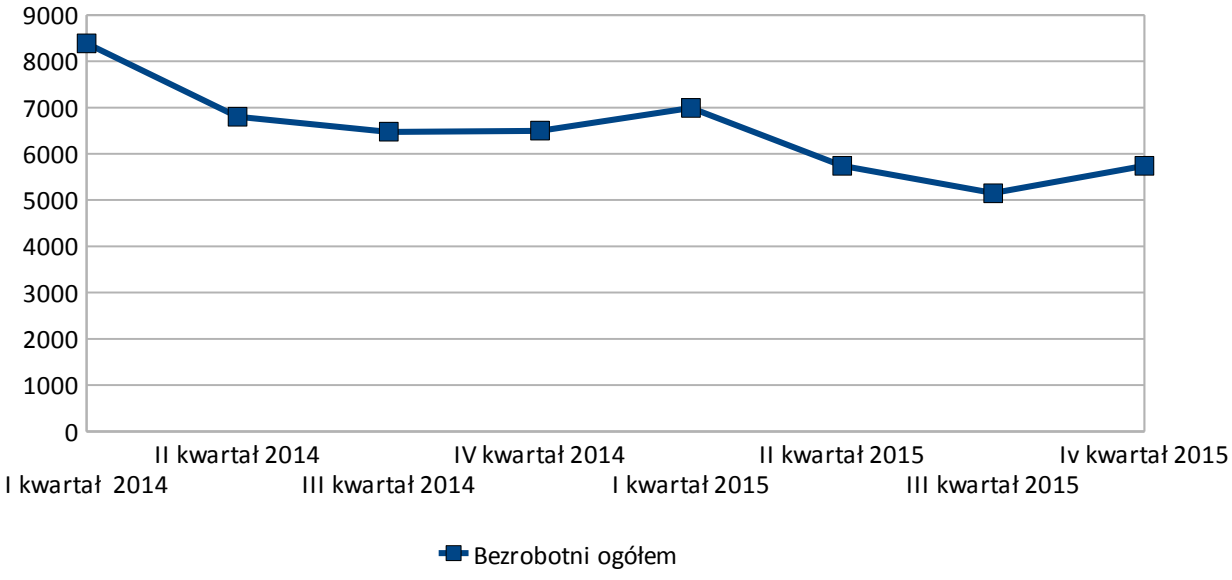

Poddając analizie porównawczej liczbę osób zarejestrowanych należy stwierdzić, że zmniejszyła się ogólna liczba osób bezrobotnych z 6499 w końcu 2014r. do 5740 w końcu 2015r., tj. o 759 osób. W przeciągu lat 2014- 2015 liczba osób bezrobotnych spadała pomiędzy I, a IV kwartałem 2014 roku. Następnie, w I kwartale 2015 roku nastąpił wzrost liczby bezrobotnych, po czym pomiędzy II, a III kwartałem 2015 roku mamy do czynienia z ponownym jej spadkiem. W IV kwartale 2015 roku liczba osób bezrobotnych ponownie wzrasta, ale i tak jest mniejsza niż w analogicznym okresie 2014 roku.

Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według wielkich grup zawodów.

Wielkie grupy zawodów obejmują 10 obszarów zawodowych. W grupach tych na koniec 2015 roku zarejestrowanych było 5070 osób, napływ wynosił 10638, a odpływ 11342 osób. Warto zaznaczyć, że nie są w nich ujęte osoby bezrobotne z tzw. grupy bez zawodu, których było 543 na koniec 2015 roku.

Zestawienie powyższych danych w rozbiciu na poszczególne grupy zawodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela1. Bezrobotni według wielkich grup zawodów- stan na koniec 2015r. malejąco.

Kod	Wielkie grupy zawodów	Bezrobotni ogółem		
		napływ	odpływ	stan na koniec
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2726	2931	**1491**
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	2005	2177	**984**
9	Pracownicy wykonujący prace proste	1384	1456	**607**
3	Technicy i inny średni personel	1244	1348	**558**
2	Specjaliści	1230	1267	**478**
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1110	1205	**482**
4	Pracownicy biurowi	663	686	**302**
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	154	166	**105**
1	Kierownicy	109	96	**56**
0	Siły zbrojne	13	10	**7**
	Razem	**10638**	**11342**	**5070**

Jak wynika z powyższego zestawienia, na terenie powiatu świdnickiego, we wszystkich 10 wielkich grupach na koniec 2015 roku były zarejestrowane osoby bezrobotne oraz obserwujemy w nich występowanie napływu i odpływu osób.

Największą ilość osób zarejestrowanych obserwujemy w grupie 7, tj. robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (1491 osób). W grupie tej mamy też do czynienia z największym napływem (2726 osób) i odpływem (2931 osób) osób do i z ewidencji. Licznie reprezentowana wśród osób

bezrobotnych była także grupa 5- pracownicy usług i sprzedawcy (984 osoby, napływ 2005, odpływ 2177) oraz 9 - pracownicy wykonujący prace proste (607 osób, napływ 1384, odpływ 1456).

Najmniej osób bezrobotnych natomiast obserwujemy w grupach: 0 - siły zbrojne (7 osób, napływ 13, odpływ 10) , 1- kierownicy (56 osób, napływ 109, odpływ 96) i 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (105 osób, napływ 154, odpływ 166) .

Ponadto wartym podkreślenia wydaje się fakt, że w 8 wielkich grupach zawodowych mamy do czynienia z większym odpływem niż napływem osób do ewidencji. Jedynie w grupach 1- kierownicy i 0 - siły zbrojne tendencja była odwrotna. W grupach tych mamy do czynienia z większym napływem niż odpływem osób z ewidencji.

Warto także zwrócić uwagę na procentowy odsetek absolwentów wśród osób bezrobotnych. W wielkich grupach zawodów w powiecie świdnickim udział bezrobotnych absolwentów do ogółu bezrobotnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela2. Bezrobotni absolwenci według wielkich grup zawodów- udział w % w 2015r. malejąco.

Kod	Wielkie grupy zawodów	stan na koniec (ogółem)	Bezrobotni absolwenci	
			stan na koniec	udział w % do ogółem bezrobotnych
2	Specjaliści	478	40	**8,37**
3	Technicy i inny średni personel	558	29	**5,20**
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	984	24	**2,44**
4	Pracownicy biurowi	302	4	**1,32**
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1491	14	**0,94**
9	Pracownicy wykonujący prace proste	607	4	**0,66**
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	482	1	**0,21**
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	105	0	**0**
1	Kierownicy	56	0	**0**
0	Siły zbrojne	7	0	**0**
	Razem	**5070**	**116**	**2,29**

Największą ilość bezrobotnych absolwentów obserwujemy w grupie 2 - specjaliści (40 absolwentów, tj. 8,37%). Kolejne grupy z dużym udziałem procentowym absolwentów wśród osób bezrobotnych to: 3 - technicy i inny średni personel (29 absolwentów, tj. 5,20%) i 5 - pracownicy usług i sprzedawcy (24 absolwentów, tj. 2,44%). W trzech wielkich grupach zawodów na terenie naszego powiatu nie było zarejestrowanych absolwentów, a są to: 0 - siły zbrojne, 1 - kierownicy i 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy. Ciekawą sytuację obserwujemy w przypadku grupy 4 - pracownicy biurowi, w której zarejestrowanych było 4 absolwentów,

ale stanowią oni 1,32% ogółu bezrobotnych w tej grupie i dlatego znalazła się ona na 4 miejscu ogólnego rankingu przed liczniej reprezentowaną liczbowo grupę absolwentów 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (0,94 % do ogółu bezrobotnych z tej grupy).

Łącznie na koniec 2015r. zarejestrowanych było **116** absolwentów spośród **5070** osób bezrobotnych zaliczanych do jednej z 10 wielkich grup zawodowych, tj. **2,29%**.

Jednym z czynników określających sytuację na lokalnym rynku pracy jest wskaźnik długotrwałego bezrobocia. Jego wartość informuje o tym, jaki odsetek osób bezrobotnych w danej grupie zawodów stanowią długotrwale bezrobotni. Im większa wartość wskaźnika tym więcej osób jest długotrwale bezrobotnych w danej grupie zawodów. Przyjmuje on wartości od 0% (bezrobotni długotrwale nie występują) do 100% (każdy bezrobotny w grupie jest długotrwale bezrobotnym).

W wielkich grupach zawodów wskaźnik długotrwałego bezrobocia w powiecie świdnickim przedstawia poniższa tabela.

Tabela3. Osoby długotrwale bezrobotne według wielkich grup zawodów - stan na koniec 2015r. malejąco.

Kod	Wielkie grupy zawodów	stan na koniec (ogółem)	Bezrobotni długotrwale	
			stan na koniec	wskaźnik długotrwałego bezrobocia
0	Siły zbrojne	7	4	**57,14**
9	Pracownicy wykonujący prace proste	607	303	**49,92**
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1491	744	**49,90**
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	984	468	**47,56**
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	105	49	**46,67**
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	482	220	**45,64**
4	Pracownicy biurowi	302	136	**45,03**
3	Technicy i inny średni personel	558	237	**42,47**
2	Specjaliści	478	162	**33,89**
1	Kierownicy	56	14	**25,00**
	Razem	**5070**	**2337**	**x**

Na terenie powiatu świdnickiego wszystkie wielkie grupy zawodowe posiadają znaczny odsetek osób długotrwale bezrobotnych. W jednym przypadku jest to ponad 50%, w siedmiu ponad 40% oraz po jednym ponad 30% i 20% takich osób w ogólnej liczbie osób bezrobotnych.

Największy odsetek osób długotrwale bezrobotnych obserwujemy w grupie 0 - siły zbrojne i wynosi on 57,14%, co daje nam 4 osoby z 7 zarejestrowanych w tej grupie na koniec 2015 roku. Równie wysoki procent obserwujemy w grupach: 9 - pracownicy wykonujący prace proste (49,92%, tj. 303 osoby z 607) i 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (49,90%, tj. 744 osoby z 1491).

Najmniejszy odsetek osób długotrwale bezrobotnych występował natomiast w grupie 1 - kierownicy i wynosił 25%, co daje nam 14 osób z 56.

Ważnym elementem opisującym tendencje na rynku pracy w poszczególnych grupach zawodów jest wskaźnik płynności bezrobotnych. Wskazuje on nam kierunek i natężenie ruchu osób bezrobotnych w analizowanej grupie zawodów i tak dla:

- $WPB^k_t < 1$- napływ przewyższa odpływ, co oznacza wzrost liczby osób bezrobotnych w grupie zawodów
- $WPB^k_t = 1$ – odpływ jest równy napływowi (oba niezerowe), przez co liczba bezrobotnych w grupie zawodów nie ulega zmianie
- $WPB^k_t > 1$ – odpływ przewyższa napływ, co oznacza spadek liczby osób bezrobotnych w grupie zawodów.

W wielkich grupach zawodów wskaźnik płynności bezrobotnych w powiecie świdnickim przedstawia poniższa tabela.

Tabela4. Wskaźnik płynności bezrobotnych w 2015r.- malejąco.

Kod	Wielkie grupy zawodów	napływ	odpływ	wskaźnik płynności bezrobotnych
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1110	1205	**1,09**
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	2005	2177	**1,09**
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	2726	2931	**1,08**
3	Technicy i inny średni personel	1244	1348	**1,08**
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	154	166	**1,08**
9	Pracownicy wykonujący prace proste	1348	1456	**1,05**
4	Pracownicy biurowi	663	689	**1,03**
2	Specjaliści	1230	1267	**1,03**
1	Kierownicy	109	96	**0,88**
0	Siły zbrojne	13	10	**0,77**
	Razem	**10638**	**11342**	**-**

Jak widzimy w powyższym zestawieniu wskaźnik płynności bezrobotnych w 8 spośród 10 wielkich grup zawodowych jest na poziomie większym niż 1. Oznacza to, że w grupach tych liczba osób bezrobotnych maleje. Największy wskaźnik płynności bezrobotnych obserwujemy w grupach: 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń (1,09); 5 - pracownicy usług i sprzedawcy (1,09); 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, 3 - technicy i inny średni personel oraz rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy (po 1,08). Jedynie w grupach: 0 - siły zbrojne i 1 - kierownicy jest on mniejszy niż 1. Oznacza to, że w grupach tych liczba osób bezrobotnych wzrasta.

Kolejnym ważnym elementem kształtującym sytuację na rynku pracy jest napływ i wskaźnik

dostępności ofert pracy. Miernik ten informuje nas o dostępności oferty pracy dla bezrobotnych w danej grupie zawodów. Im wyższa wartość wskaźnika, tym dostępność jest niższa. Można go interpretować jako przeciętną liczbę osób bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy. Dlatego im wyższa wartość wskaźnika tym mniejsza szansa na znalezienie zatrudnienia w danej grupie zawodów i tak dla:

- B/ $O^{k}_{t} = 0$ – brak jest bezrobotnych w grupie zawodów, dostępność oferty jest bardzo wysoka, a grupa zawodów jest maksymalnie deficytowa
- B/ $O^{k}_{t} < 1$ – przeciętnie każdy bezrobotny z danej grupy ma szansę na znalezienie pracy, a liczba dostępnych ofert pracy przewyższa liczbę bezrobotnych w grupie
- B/ $O^{k}_{t} > 1$ – dostępność ofert pracy jest relatywnie niska, gdyż liczba osób bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy
- Brak wartości - oferty pracy w grupie zawodów nie są dostępne, w rezultacie szansa znalezienia pracy jest zerowa, a grupa zawodów jest maksymalnie nadwyżkowa.

W wielkich grupach zawodów wskaźnik dostępności ofert pracy w powiecie świdnickim przedstawia poniższa tabela.

Tabela5. Napływ i wskaźnik dostępności ofert pracy w 2015r.- malejąco.

Kod	Wielkie grupy zawodów	Napływ ofert pracy w okresie		Odsetek ofert subs. (%)	Średniomies. liczba ofert pracy	Wskaźnik dostępności ofert pracy
		CBOP (PUP+OHP+ EURES)	Internet			
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy	32	0	21,88	3,67	**27,16**
2	Specjaliści	342	331	31,58	63,08	**8,05**
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1673	59	9,03	201,33	**7,77**
3	Technicy i inny średni personel	666	65	15,92	94,92	**6,43**
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	1565	75	41,66	168,67	**6,17**
1	Kierownicy	47	37	8,51	9,00	**5,56**
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1045	34	5,36	118,92	**4,35**
9	Pracownicy wykonujący prace proste	1459	14	7,88	173,75	**3,77**
4	Pracownicy biurowi	853	17	34,94	100,50	**3,11**
0	Siły zbrojne	0	0	-	0,00	**-**
	Razem	**7682**	**632**	**19,49**	**x**	**x**

Na terenie powiatu świdnickiego wskaźnik dostępności ofert pracy jest większy od 1 w 9 spośród 10 wielkich grup zawodowych. Oznacza to, że liczba osób bezrobotnych przewyższa liczbę

ofert pracy, a co za tym idzie dostępność ofert pracy jest relatywnie niska. Najwyższy wskaźnik obserwujemy w grupie 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy (27,16) i oznacza on, że w zawodach w tej grupie występuje niewielka ilość ofert pracy, a osoby mogą mieć znaczne trudności w znalezieniu pracy. Kolejnymi grupami w rankingu są: 2 - specjaliści (8,05); 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (7,77); 3 - technicy i inny średni personel (6,43) oraz 5 - pracownicy usług i sprzedawcy (6,17). Najniższe wskaźniki obserwujemy w grupach: 4 - pracownicy biurowi (3,11); 9 - pracownicy wykonujący prace proste (3,77) oraz 8 - operatorzy maszyn i urządzeń (4,35). W przypadku grupy 0 - siły zbrojne wskaźnik dostępności ofert pracy nie posiada wartości. Oznacza to, że oferty pracy dla tej grupy zawodów nie są dostępne, a co za tym idzie grupa jest maksymalnie nadwyżkowa.

Analiza bezrobotnych oraz ofert pracy według 4 - cyfrowych kodów zawodów.

Na koniec 2015r. najwięcej osób bezrobotnych zarejestrowanych było w grupie sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) - 470 osób i ślusarze i pokrewni - 227 osób. W 6 spośród 20 elementarnych grup zawodowych przedstawionych w zestawieniu, liczba osób bezrobotnych wynosiła powyżej 100. Są to grupy: gospodarze budynków (194 osoby), murarze i pokrewni (154 osoby), robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani (150 osób), ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni (125 osób), pracownicy obsługi biurowej (106 osób), kucharze (102 osoby). W 2 grupach zarejestrowanych było powyżej 90 osób i są to: robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym (98 osób) oraz pomoce i sprzątaczki biurowe, hotelowe i pokrewne (96 osób). Kolejne 5 grup to te, w których zarejestrowanych było powyżej 80 osób, a należą do nich: średni personel ds statystyki i dziedzin pokrewnych (88 osób), magazynierzy i pokrewni (86 osób), mechanicy pojazdów samochodowych (83 osoby), robotnicy obróbki kamienia (81 osób) oraz technicy mechanicy (80 osób). W 4 spośród 20 elementarnych grup zawodowych branych pod uwagę do zestawienia liczba osób bezrobotnych przekraczała 70. I są to: stolarze meblowi i pokrewni oraz krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni (po 77 osób), pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani (73 osoby) oraz szwaczki, hafciarki i pokrewni (71 osób) . Ostatnia grupa, brana pod uwagę do rankingu, to piekarze, cukiernicy i pokrewni, w której zarejestrowanych było 64 osoby.

Zestawienie powyższych danych w rozbiciu na poszczególne grupy zawodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela6. Bezrobotni według elementarnych grup zawodów - stan na koniec 2015r. malejąco.

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	Bezrobotni ogółem		
			napływ	odpływ	stan na koniec
1.	5223	Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	1002	1069	**470**
2.	7222	Ślusarze i pokrewni	446	470	**227**
3.	5153	Gospodarze budynków	314	373	**194**
4.	7112	Murarze i pokrewni	241	252	**154**
5.	9329	Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	413	411	**150**
6.	7223	Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	225	236	**125**
7.	4110	Pracownicy obsługi biurowej	245	249	**106**
8.	5120	Kucharze	187	210	**102**
9.	9313	Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	232	251	**98**
10.	9112	Pomoce i sprzątaczki biurowe, hotelowe i pokrewne	171	202	**96**
11.	3314	Średni personel ds statystyki i dziedzin pokrewnych	188	211	**88**
12.	4321	Magazynierzy i pokrewni	208	215	**86**
13.	7231	Mechanicy pojazdów samochodowych	225	230	**83**
14.	7113	Robotnicy obróbki kamienia	129	130	**81**
15.	3115	Technicy mechanicy	147	154	**80**
16.	7522	Stolarze meblowi i pokrewni	146	156	**77**
17.	7531	Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	113	144	**77**
18.	9629	Pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani	137	144	**73**
19.	7533	Szwaczki, hafciarki i pokrewni	99	113	**71**
20.	7512	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	164	163	**64**

Ważnym elementem opisującym sytuację na lokalnym rynku pracy jest ilość osób długotrwale bezrobotnych pozostających w ewidencji. Wskaźnik długotrwałego bezrobocia dla elementarnych grup zawodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela7. Osoby długotrwale bezrobotne według elementarnych grup zawodów- stan na koniec 2015r. malejąco.

Lp	Kod	Elementarne grupy zawodów	stan na koniec (ogółem)	wskaźnik długotrwałego bezrobocia
1.	3436	Muzycy i pokrewni	4	**100,00**
2.	5322	Pracownicy domowej opieki osobistej	4	**100,00**
3.	3251	Asystenci dentystyczni	3	**100,00**
4.	4223	Operatorzy centrali telefonicznych	3	**100,00**
5.	3539	Średni personel w zakresie działalności artystycznej i kulturalnej gdzie indziej niesklasyfikowani	2	**100,00**
6.	3521	Operatorzy urządzeń do rejestracji i transmisji obrazu i dźwięku	2	**100,00**
7.	4415	Pracownicy działów kadr	2	**100,00**
8.	5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	2	**100,00**
9.	7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	2	**100,00**
10.	7124	Monterzy izolacji	2	**100,00**
11.	8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	2	**100,00**
12.	1322	Kierownicy w górnictwie	1	**100,00**
13.	2120	Matematycy, aktuariusze i statystycy	1	**100,00**
14.	2231	Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1	**100,00**
15.	2282	Farmaceuci specjaliści	1	**100,00**
16.	2512	Specjaliści ds rozwoju systemów informatycznych	1	**100,00**
17.	3212	Technicy analityki medycznej	1	**100,00**
18.	3214	Technicy medyczni i dentystyczni	1	**100,00**
19.	3341	Kierownicy biura	1	**100,00**
20.	3359	Urzędnicy państwowi ds nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	1	**100,00**

Jak widać w powyższym zestawieniu zostało ujętych 20 elementarnych grup zawodowych, w których wskaźnik długotrwałego bezrobocia wynosi 100%, co oznacza, że każdy bezrobotny w grupie jest długotrwale bezrobotnym.

Kolejnym elementem mającym wpływ na ogólną sytuację na lokalnym rynku pracy jest wskaźnik płynności bezrobotnych. W elementarnych grupach zawodów te z największym oraz najmniejszym wskaźnikiem płynności bezrobotnych w powiecie świdnickim przedstawiają poniższe tabele.

Tabela8. Wskaźnik płynności bezrobotnych w 2015r.- największy.

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	napływ	odpływ	wskaźnik płynności bezrobotnych
1.	2641	Literaci i inni autorzy tekstów	1	3	**3,00**
2.	3212	Technicy analityki medycznej	1	3	**3,00**
3.	3251	Asystenci dentystyczni	2	5	**2,50**
4.	9621	Gońcy, bagażowi i pokrewni	2	5	**2,50**
5.	7116	Robotnicy budowy dróg	3	7	**2,33**
6.	2151	Inżynierowie elektrycy	3	6	**2,00**
7.	5222	Kierownicy sprzedaży w marketach	2	4	**2,00**
8.	9212	Robotnicy wykonujący prace proste w hodowli zwierząt	2	4	**2,00**
9.	2271	Diagności laboratoryjni bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	1	2	**2,00**
10.	2652	Kompozytorzy, artyści muzycy i śpiewacy	1	2	**2,00**
11.	3359	Urzędnicy państwowi ds nadzoru gdzie indziej niesklasyfikowani	1	2	**2,00**
12.	5151	Pracownicy obsługi technicznej biur, hoteli i innych obiektów	1	2	**2,00**
13.	5246	Wydawcy posiłków	1	2	**2,00**
14.	7513	Robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich	1	2	**2,00**
15.	8152	Operatorzy maszyn tkackich i dziewiarskich	1	2	**2,00**

Jak widzimy w powyższym zestawieniu wskaźnik płynności bezrobotnych jest na poziomie zdecydowanie większym niż 1. Oznacza to, że odpływ przewyższa napływ, a co za tym idzie w grupach tych liczba osób bezrobotnych maleje. Największy wskaźnik płynności bezrobotnych wynoszący 3,00 obserwujemy w grupach: literaci i inni autorzy tekstów oraz technicy analityki medycznej. Nieco mniejszy, bo 2,50 w grupach asystenci dentystyczni oraz gońcy, bagażowi i pokrewni. Kolejny wskaźnik 2,33 dotyczy grupy robotnicy budowy dróg, a w pozostałych 10 wynosi on 2,00.

Tabela9. Wskaźnik płynności bezrobotnych w 2015r. - najmniejszy.

Lp.	Kod	Elementarne grupy zawodów	napływ	odpływ	wskaźnik

					płynności bezrobotnych
1.	1212	Kierownicy do spraw zarządzania zasobami ludzkimi	1	0	**0,00**
2.	1322	Kierownicy w górnictwie	1	0	**0,00**
3.	2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	1	0	**0,00**
4.	2511	Analitycy systemów komputerowych	1	0	**0,00**
5.	2521	Projektanci i administratorzy baz danych	1	0	**0,00**
6.	3123	Mistrzowie produkcji w budownictwie	1	0	**0,00**
7.	5412	Strażnicy w zakładach dla nieletnich	1	0	**0,00**
8.	6122	Hodowcy drobiu	1	0	**0,00**
9.	8350	Marynarze i pokrewni (z wyłączeniem sił zbrojnych)	2	0	**0,00**
10.	1324	Kierownicy ds logistyki i dziedzin pokrewnych	6	2	**0,33**
11.	7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	3	1	**0,33**
12.	2635	Specjaliści ds społecznych	5	2	**0,40**
13.	1213	Kierownicy ds strategii i planowania	2	1	**0,50**
14.	2294	Audiofonolodzy i logopedzi	2	1	**0,50**
15.	2529	Specjaliści ds baz danych i sieci komputerowej gdzie indziej niesklasyfikowani	2	1	**0,50**
16.	2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	2	1	**0,50**
17.	3151	Pracownicy służb technicznych żeglugi	2	1	**0,50**
18.	3411	Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny	2	1	**0,50**
19.	4225	Pracownicy biur informacji	2	1	**0,50**
20.	7232	Mechanicy statków powietrznych i pokrewni	2	1	**0,50**
21.	9612	Sortowacze odpadów	2	1	**0,50**
22.	3211	Operatorzy aparatury medycznej	4	2	**0,50**
23.	7322	Drukarze	4	2	**0,50**
24.	5112	Konduktorzy i pokrewni	6	3	**0,50**

W powyższym zestawieniu wskaźnik płynności bezrobotnych jest na poziomie zdecydowanie mniejszym niż 1. Oznacza to, że napływ przewyższa odpływ, czyli w grupach tych liczba osób bezrobotnych wzrasta. W 9 spośród nich jest on równy 0,00, w 2 kierownicy do spraw logistyki i dziedzin pokrewnych oraz kowale i operatorzy pras kuźniczych wynosi 0,33 i w 1 specjaliści ds społecznych wynosi 0,40. W pozostałych 12 grupach wskaźnik płynności bezrobotnych wynosi 0,50.

Porównanie struktury ofert pracy zgłaszanych do CBOP, a zamieszczanych na publicznych portalach rekrutacyjnych.

Ciekawym elementem opisującym sytuację na lokalnym rynku pracy jest wskazanie jakie oferty pracy są, a jakie nie są zgłaszane do urzędów pracy. Służy temu wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy i tak dla:

- WNO^k_t < 1- grupa zawodów, w której oferty pracy są niedoreprezentowane w CBOP (oznacza to, że pracodawcy znacznie częściej oferują pracę za pośrednictwem portali internetowych)
- WNO^k_t >1- grupa zawodów, w której oferty pracy są nadreprezentowane w CBOP (pracodawcy znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem instytucji niż w Internecie)
- Miernik przyjmuje wartości z przedziału <0,+∞)

W wielkich grupach zawodów wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w powiecie świdnickim przedstawia poniższa tabela.

Tabela10. Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy w 2015 roku- malejąco.

Kod	Wielka grupa zawodów	Wskaźnik struktury (%)				Wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy	
		Oferty w Internecie		Oferty pracy w CBOP (PUP+OHP+ EURES)			
		2015r	2015r (%)	2015r	2015r (%)	2015r	2015r (%)
9	Pracownicy wykonujący prace proste	14	0,95	1459	99,05	1473	**8,57**
4	Pracownicy biurowi	17	1,95	853	98,05	870	**4,13**
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	34	3,15	1045	96,85	1079	**2,53**
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	59	3,41	1673	96,59	1732	**2,33**
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	75	4,57	1565	95,43	1640	**1,72**
3	Technicy i inny średni personel	65	8,89	666	91,11	731	**0,84**
1	Kierownicy	37	44,05	47	55,95	84	**0,10**
2	Specjaliści	331	49,18	342	50,82	673	**0,09**
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	x	x	32	100,00	32	**x**
ogółem		**632**	**x**	**7682**	**x**	**8314**	**x**

Jak widzimy w 5 spośród 9 wielkich grupach zawodów wskaźnik niedopasowania struktury

ofert pracy jest większy od 1. Oznacza to, że na terenie naszego powiatu w grupach: 9 - pracownicy wykonujący prace proste, 4 - pracownicy biurowi, 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz 5 - pracownicy usług i sprzedawcy pracodawcy znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem instytucji niż portali internetowych. Natomiast w grupach: 3 - technicy i inny średni personel, 1 - kierownicy oraz 2 - specjaliści wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy jest mniejszy niż 1. To z kolei oznacza, że na naszym terenie w grupach tych pracodawcy znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem portali internetowych niż instytucji. Dla grupy 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy nie został wyliczony wskaźnik niedopasowania struktury ofert pracy. Prawdopodobnie wynika to z tego, że nie zarejestrowano takich ofert w Internecie, a co za tym idzie brak było możliwości porównania i wyliczenia wskaźnika w tej wielkiej grupie zawodów.

2. Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Zawody deficytowe charakteryzują się większą liczbą dostępnych ofert pracy niż średni stan

bezrobotnych w danym okresie sprawozdawczym. Zatem na rynku pracy istnieje na nie wyższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych w danym zawodzie. Aby grupa zawodów została zaliczona do zawodów deficytowych muszą w niej zajść jeszcze dwa warunki: odsetek długotrwale bezrobotnych nie może przekroczyć 0, a odpływ bezrobotnych powinien przewyższyć, bądź być równy napływowi.

Zawody deficytowe na terenie powiatu świdnickiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela11. Ranking elementarnych grup zawodów deficytowych w 2015 roku.

MAKSYMALNY DEFICYT*								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średniomiesięczna liczba dostępnych ofert pracy		Odsetek ofert subsydiowanych			Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)	
4213	Pracownicy lombardów i instytucji pożyczkowych	1		-			**0,00**	
7542	Strzałowi i pokrewni	0		0,00			**0,00**	
DEFICYT								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średnio mies. liczba bezr.	Średnio mies. liczba dostęp. ofert pracy	Wskaź. dost. ofert pracy	Wskaź. dług. bezr.	Wskaź. płyn. bezr.	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	12,58	15,83	0,79	44,44	1,05	6,32	**4,74**
2353	Lektorzy języków obcych	1,08	3,00	0,36	x	1,14	0,00	**0,00**
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	1,00	2,08	0,48	x	1,33	0,00	**0,00**
4212	Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	0,17	0,25	0,67	0,00	1,00	33,33	**0,00**

* w przypadku maksymalnego deficytu liczba bezrobotnych jest równa 0. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy równa się 0, a pozostałe mierniki nie osiągają wartości. Z tego względu i zgodnie z zaleceniami prezentacja tej grupy odbywa się według malejącej liczby dostępnych ofert pracy.

Jak wynika z powyższego zestawienia w najlepszej sytuacji na rynku pracy powiatu świdnickiego byłyby osoby z grup zawodów zaliczonych do maksymalnego deficytu, ale osoby bezrobotne w tych grupach nie występowały. Pozostałe wymienione zawody charakteryzują się występowaniem sporej ilości wolnych miejsc pracy oraz brakiem osób długotrwale bezrobotnych. Ponadto średniomiesięczna liczba dostępności ofert pracy w tych zawodach przewyższa, a w 2 przypadkach: operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych i lektorzy języków obcych, znacznie przewyższa średniomiesięczną ilość osób bezrobotnych. Wskaźnik płynności bezrobotnych jest większy bądź równy 1, a wskaźnik dostępności ofert pracy zawiera się w przedziale od 0 do 1. Dane te wskazują na to, że w grupach tych następuje spadek liczby

bezrobotnych i przeciętnie każda osoba z danej grupy ma szansę na znalezienie pracy.

Kolejną grupą są zawody zrównoważone, które odznaczają się zbliżoną liczbą bezrobotnych i dostępnych ofert pracy w danym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo wskazane jest, aby w takim zawodzie odsetek długotrwale bezrobotnych nie przekraczał 0, a odpływ powinien przewyższać, bądź być równy napływowi.

Zawody zrównoważone na terenie powiatu świdnickiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela12. Ranking elementarnych grup zawodów zrównoważonych w 2015 roku.

RÓWNOWAGA						
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średnio mies. liczba bezr.	Średnio mies. liczba dostęp. ofert pracy	Wskaź. dost. ofert pracy	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
2251	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	0,42	0,42	1,00	60,00	**60,00**
8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	0,50	0,50	1,00	83,33	**16,67**
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	2,25	2,42	0,93	28,57	**14,29**
7212	Spawacze i pokrewni	32,83	30,25	1,09	2,34	**2,34**
2151	Inżynierowie elektrycy	3,75	3,67	1,02	x	**0,00**
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	1,33	1,25	1,07	33,33	**0,00**

Analizując powyższe zestawienie obserwujemy, że w wymienionych zawodach występuje spory odsetek wolnych miejsc pracy. Ponadto średniomiesięczna liczba dostępności ofert pracy jest zbliżona do średniomiesięcznej ilości osób bezrobotnych, a wskaźnik dostępności ofert pracy jest zbliżony lub niewiele przekracza wartość 1. Wskazuje nam to na fakt, że osoby z danej grupy nie powinny mieć trudności ze znalezieniem pracy, bo podaż jest zbliżona do popytu.

Ostatnia grupa to zawody nadwyżkowe. Odznaczają się one przewagą liczebną bezrobotnych nad dostępnymi ofertami pracy. Na zawody te na ryku pracy występuje niższe zapotrzebowanie niż liczba bezrobotnych. Ponadto charakteryzują się one znacznym odsetkiem osób długotrwale bezrobotnych oraz wyższym napływem niż odpływem osób bezrobotnych. Zawody maksymalnie nadwyżkowe to takie, dla których nie ma żadnych ofert pracy, tj. wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje żadnych wartości.

Zawody nadwyżkowe na terenie powiatu świdnickiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela13. Ranking elementarnych grup zawodów nadwyżkowych w 2015 roku.

MAKSYMALNA NADWYŻKA*		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba bezrobotnych
0310	Żołnierze szeregowi	5
8183	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	3
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	2
1349	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	2
2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	2
1213	Kierownicy ds strategii i planowania	1
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	1
1322	Kierownicy w górnictwie	1

NADWYŻKA								
Kod	Elementarna grupa zawodów	Średnio mies. liczba bezr.	Średnio mies. liczba dostęp. ofert pracy	Wskaź. dost. ofert pracy	Wskaź. dług. bezr.	Wskaź. płyn. bezr.	Odsetek ofert subsydiowanych (%)	Odsetek miejsc aktywizacji zawodowej (%)
7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	5,25	0,08	**63,00**	66,67	0,33	0,00	0,00
2131	Biolodzy i pokrewni	3,42	0,08	**41,00**	50,00	0,78	x	0,00
7131	Malarze budowlani i pokrewni	33,42	0,92	**36,45**	64,71	0,78	0,00	0,00
4323	Pracownicy ds transportu	14,33	0,42	**34,40**	47,37	0,90	40,00	40,00
2651	Artyści plastycy	1,42	0,08	**17,00**	50,00	0,67	0,00	0,00
3411	Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny	2,58	0,17	**15,50**	66,67	0,50	50,00	0,00
7121	Dekarze	23,33	1,83	**12,73**	52,00	0,81	13,64	13,64
9613	Zamiatacze i pokrewni	15,00	1,42	**10,59**	65,00	0,75	23,53	0,00
7126	Hydraulicy i monterzy rurociągów	42,50	4,67	**9,11**	53,38	0,84	16,28	4,65
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	2,92	0,33	**8,75**	100,00	0,75	50,00	50,00
9111	Pomoce domowe i sprzątaczki	2,08	0,25	**8,33**	66,67	0,67	0,00	0,00
3123	Mistrzowie produkcji w budownictwie	1,92	0,25	**7,67**	50,00	0,00	0,00	0,00
2621	Archiwiści i muzealnicy	1,08	0,17	**6,50**	50,00	0,75	100,00	50,00
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	1,08	0,25	**4,33**	50,00	0,00	0,00	0,00
2144	Inżynierowie mechanicy	10,67	2,67	**4,00**	50,00	0,88	0,00	0,00

6210	Robotnicy leśni i pokrewni	6,42	2,00	**3,21**	57,14	0,89	8,33	0,00

***** w przypadku maksymalnej nadwyżki liczba ofert pracy równa się 0. W rezultacie wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości. Z tego względu i zgodnie z zaleceniami prezentację tej grupy dokonuje się według malejącej przeciętnej miesięcznej liczby bezrobotnych.

Jak wynika z powyższego zestawienia w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy powiatu świdnickiego były osoby z grup zawodów zaliczonych do maksymalnej nadwyżki. W grupach tych liczba ofert pracy równa się 0, wskaźnik dostępności ofert pracy nie przyjmuje wartości, a co za tym idzie osoby z tych grup zawodowych praktycznie pozostają bez możliwości podjęcia w nich pracy. W pozostałych, wymienionych jako nadwyżkowe grupach zawodów poza 5 przypadkami: pracownicy ds transportu; dekarze; hydraulicy i monterzy rurociągów; posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy; archiwiści i muzealnicy odsetek wolnych miejsc pracy praktycznie nie występuje, a wskaźnik długotrwałego bezrobocia zawiera się w przedziale od 40 do 100%. Ponadto średniomiesięczna ilość osób bezrobotnych przewyższa i to znacznie średniomiesięczną liczbę dostępnych ofert pracy. Wskaźnik płynności bezrobotnych jest poniżej 1 lub wręcz równy 0, a wskaźnik dostępności ofert pracy zawiera się w przedziale od 3,21 do 63,00. Informuje nas to o tym, że w grupach tych następuje wzrost liczby bezrobotnych, a dostępność ofert pracy jest na tyle niska, że osoby z danej grupy mają małe szanse na znalezienie pracy.

3. Analiza umiejętności i uprawnień

Umiejętność jest to zdolność wykonywania odpowiedniej klasy zadań w ramach zawodu np. obsługa komputera i wykorzystanie Internetu. Natomiast uprawnienia to dodatkowe kwalifikacje zawodowe zdobywane w drodze procesu certyfikacji, dodatkowych szkoleń, egzaminów lub często

także po udowodnieniu przebycia wymaganej praktyki; przykładem uprawnienia jest prawo jazdy kat. C.

Rozkład umiejętności i uprawnień w wielkich grupach zawodów przedstawia poniższa tabela.

Tabela14. Umiejętności i uprawnienia według wielkich grup zawodów w 2015 roku.

Kod	Wielka grupa zawodów	Strona podażowa rynku pracy		Strona popytowa rynku pracy	
		Uprawnienia posiadane przez bezrobotnych	Odsetek bezrobotnych (%)	Umiejętności i uprawnienia wymagane w ofertach pracy	Odsetek* ofert pracy (%)
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy			wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	43,24
				wywieranie wpływu	40,54
				zarządzanie ludźmi/ przywództwo	27,03
				sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	21,62
				komunikacja ustna/ komunikatywność	5,41
2	Specjaliści			komunikacja ustna/ komunikatywność	14,50
				planowanie i organizacja pracy własnej	9,06
				wywieranie wpływu	5,14
				znajomość języków obcych	5,14
				obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	4,83
3	Technicy i inny średni personel			planowanie i organizacja pracy własnej	24,62
				znajomość języków obcych	23,08
				zarządzanie ludźmi/ przywództwo	21,54
				komunikacja ustna/ komunikatywność	13,85
				obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	7,69
4	Pracownicy biurowi			sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	3,44
				przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	0,20
				obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,20
5	Pracownicy usług i sprzedawcy			sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	2,56
				komunikacja ustna/ komunikatywność	2,41
				wywieranie wpływu	1,33
				znajomość języków obcych	1,33
				obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	0,28
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy			współpraca w zespole	23,73
				planowanie i organizacja pracy własnej	23,73
				obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	23,73

				obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	1,77
				sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	1,22
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń			współpraca w zespole	41,18
				sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	35,29
				obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	0,23
9	Pracownicy wykonujący prace proste			komunikacja ustna/ komunikatywność	100,00
				planowanie i organizacja pracy własnej	3,14

* liczony jest jako iloraz napływu ofert pracy, w których dana umiejętność lub uprawnienie jest wymagana do całkowitego napływu ofert pracy w ramach danej wielkiej grupy zawodu

Jak wynika z powyższego zestawienia w 8 spośród 10 wielkich grup zawodowych, pracodawcy zgłaszając oferty pracy zwracali również uwagę na to jakie potencjalny kandydat na pracownika powinien posiadać umiejętności bądź uprawnienia. W powyższym zestawieniu znalazło się jedenaście różnych umiejętności, przy czym dwie z nich: wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków oraz przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność pojawiły się tylko przy jednej grupie zawodów. Kolejne trzy wystąpiły przy dwóch, po dwie przy pięciu i czterech, a jedna przy trzech grupach zawodów, i tak:

- *wywieranie wpływu* pojawiło się przy grupie 1 - przedstawiciele władz, wyżsi urzędnicy i kierownicy; 2 - specjaliści i 5 - pracownicy usług i sprzedawcy
- *sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna* wskazywana była, aż w 5 grupach: 1 - przedstawiciele władz, wyżsi urzędnicy i kierownicy; 4 - pracownicy biurowi, 5 - pracownicy usług i sprzedawcy; 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz 8 -operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
- *obsługa komputera i wykorzystanie Internetu* pojawiło się w grupie 2 - specjaliści; 3 - technicy i inny średni personel; 4 - pracownicy biurowi; 5 - pracownicy usług i sprzedawcy oraz 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy
- *planowanie i organizacja pracy własnej* wskazywane było przy ofertach z grupy 1 - specjaliści; 3 - technicy i inny średni personel; 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz 9 - pracownicy wykonujący prace proste
- *komunikacja ustna, komunikatywność* pojawiła się przy ofertach z grupy 1 - przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy; 2 - specjaliści; 3 - technicy i inny średni personel; 5 - pracownicy usług i sprzedawcy oraz 9 - pracownicy wykonujący prace proste
- *obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych* wskazywana była przy ofertach z grupy 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
- *zarządzanie ludźmi/ przywództwo* pojawiło się przy ofertach z grupy 1 - przedstawiciele

władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy oraz 3 - technicy i inny średni personel

- *znajomość języków obcych* wskazane było przy ofertach z grupy 2 - specjaliści; 3 - technicy i inny średni personel; 5 - pracownicy usług i sprzedawcy oraz 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń
- natomiast *współpraca w zespole* pojawiła się w grupach: 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.

Kolejną grupą, która zostanie poddana analizie dla uzyskania pełniejszego obrazu sytuacji na rynku pracy naszego powiatu będzie grupa osób bezrobotnych bez zawodu. Skoro zawód definiowany jest jako przynoszący dochód zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki, to osoba bez zawodu to taka, która nie ma świadectwa (dyplomu) ukończenia kształcenia szkolnego lub kursowego w danym zawodzie oraz udokumentowanej określonej czasowo ciągłości pracy w jednym zawodzie.

Grupę osób bez zawodu w powiecie świdnickim według posiadanego wykształcenia przedstawia poniższa tabela.

Tabela15. Bezrobotni bez zawodu w 2015 roku malejąco.

Wykształcenie	Bezrobotni bez zawodu	Odsetek bezrobotnych bez zawodu (%)*
gimnazjalne i poniżej	359	20,68
średnie ogólnokształcące	99	22,45
policealne i średnie zawodowe	55	4,65
zasadnicze zawodowe	28	1,70
wyższe	2	0,33

* wyliczany jest jako stosunek bezrobotnych bez zawodu wg stanu w końcu okresu sprawozdawczego do ogółu bezrobotnych w ramach danej analizowanej kategorii

Na koniec 2015 roku na terenie naszego powiatu najwięcej, bo **359**, tj. **20,68%** osób bez zawodu spośród **1736** osób bezrobotnych było w grupie z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Jednak największy odsetek czyli **22,45%**, tj. **99** spośród **441** osób występowało wśród bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Na pozostałych poziomach wykształcenia odsetek osób bez zawodu zawierał się w przedziale od 0,33% do 4,65%. Warto

zwrócić uwagę na fakt, że osoby bez zawodu występują na wszystkich poziomach wykształcenia. O ile w przypadku osób legitymujących się wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz średnim ogólnokształcącym jest to niejako konsekwencja zaniechania lub wybrania takiej a nie innej drogi edukacji, to w pozostałych przypadkach może być to zastanawiający fakt. Możemy tylko przypuszczać, że jest to prawdopodobnie spowodowane faktem, iż osoby te pomimo ukończenia szkoły nie uzyskały tytułu zawodowego ponieważ nie zdały egzaminu praktycznego lub do niego nie przystąpiły. Tym samym choć legitymują się posiadaniem wykształcenia na danym poziomie to jednak brak im potwierdzenia posiadania kwalifikacji zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki.

Wartym zaznaczenia wydaje się również fakt, że w badanym okresie na terenie naszego powiatu tylko **9,67%**, czyli **543** spośród **5613** osób bezrobotnych zaliczanych było do grupy bez zawodu.

4. Analiza rynku edukacyjnego

Ta część raportu dotyczyć będzie szeroko pojętego rynku edukacyjnego w oparciu o analizę liczby uczniów ostatniego roku, absolwentów szkół oraz studentów na ostatnim roku studiów wyższych. Ma to pozwolić na określenie potencjalnego zasobu siły roboczej wchodzącej na rynek, a co za tym idzie odpowiedzieć na pytanie, czy deficyt bądź nadwyżka występująca na rynku w najbliższym czasie zwiększy się, czy też ulegnie redukcji. W przypadku zawodów nadwyżkowych, relatywnie duża liczba uczniów ostatnich klas mogących podjąć zatrudnienie może przyczynić się do dalszego wzrostu bezrobocia w danej grupie zawodowej. W dalszej kolejności wykluczać to będzie również zasadność przeprowadzenia szkoleń dających uprawnienia niezbędne do wykonywania danego zawodu. Natomiast w przypadku zawodów deficytowych liczba przyszłych absolwentów wskazywać ma na to, na ile obecnie występujący deficyt może zostać przez nich uzupełniony, a na ile zasadne będzie przeprowadzenie szkoleń dla bezrobotnych pozwalających na podjęcie zatrudnienia w tej grupie zawodów.

Źródłem powyższych informacji będą dane pochodzące z Systemu Informacji Oświatowej MEN (szkoły ponadgimnazjalne) oraz dane Głównego Urzędu Statystycznego (szkoły wyższe).

Powyższa analiza zawierać będzie też informacje na temat sytuacji absolwentów szkół ponadgimnazjalnych oraz wyższych na rynku pracy. Zostaną zidentyfikowane elementarne grupy zawodów/kierunków nauki i szkół, w których absolwenci mają trudności ze znalezieniem pracy,

służyć temu będzie wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów. Informuje on jaki odsetek absolwentów w elementarnej grupie zawodów/kierunków nauki i szkół stanowią bezrobotni absolwenci. Miernik ten przyjmuje wartość od 0% (brak bezrobotnych wśród absolwentów) do 100% (każdy absolwent jest zarejestrowany jako bezrobotny). Im niższy wskaźnik tym dana elementarna grupa zawodów/kierunków nauki i szkół jest bardziej dostosowana do potrzeb lokalnego rynku pracy.

Analiza uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych

Liczbę uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych w zawodach deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela16. Uczniowie ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych według elementarnych grup zawodów deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w 2015 roku.

Zawody deficytowe		
Kod	Elementarna grupa zawodów	Liczba uczniów ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych
2353	Lektorzy języków obcych	**0**
4212	Bukmacherzy, krupierzy i pokrewni	**0**
4213	Pracownicy lombardów i instytucji pożyczkowych	**0**
7542	Strzałowi i pokrewni	**0**
8142	Operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych	**0**
9211	Robotnicy wykonujący proste prace polowe	**0**
Zawody nadwyżkowe		
0310	Żołnierze szeregowi	**0**
1213	Kierownicy ds strategii i planowania	**0**
1322	Kierownicy w górnictwie	**0**
1349	Kierownicy w instytucjach usług wyspecjalizowanych gdzie indziej niesklasyfikowani	**0**
2131	Biolodzy i pokrewni	**0**
2144	Inżynierowie mechanicy	**0**
2320	Nauczyciele kształcenia zawodowego	**0**
2440	Specjaliści ds rynku nieruchomości	**0**
2611	Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy	**0**
2621	Archiwiści i muzealnicy	**0**
2651	Artyści plastycy	**0**
3123	Mistrzowie produkcji w budownictwie	**0**
3411	Średni personel z dziedziny prawa i pokrewny	**0**

4323	Pracownicy ds transportu	**0**
5211	Sprzedawcy na targowiskach i bazarach	**0**
5243	Agenci sprzedaży bezpośredniej	**0**
6210	Robotnicy leśni i pokrewni	**0**
7121	Dekarze	**0**
7122	Posadzkarze, parkieciarze i glazurnicy	**0**
7126	Hydraulicy i monterzy rurociągów	**12**
7131	Malarze budowlani i pokrewni	**0**
7221	Kowale i operatorzy pras kuźniczych	**0**
8183	Operatorzy urządzeń pakujących, znakujących i urządzeń do napełniania butelek	**0**
9111	Pomoce domowe i sprzątaczki	**0**
9613	Zamiatacze i pokrewni	**0**
Zawody zrównoważone		
2151	Inżynierowie elektrycy	**0**
2251	Lekarze weterynarii bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji	**0**
2412	Doradcy finansowi i inwestycyjni	**0**
3132	Operatorzy urządzeń do spalania odpadów, uzdatniania wody i pokrewni	**0**
7212	Spawacze i pokrewni	**0**
8122	Operatorzy urządzeń do obróbki powierzchniowej metali i nakładania powłok	**0**

Jak wynika z powyższego zestawienia na terenie naszego powiatu potencjalny zasób siły roboczej wystąpić ma tylko w jednym zawodzie nadwyżkowym - hydraulicy i monterzy rurociągów i wynieść ma 12 osób. W pozostałych zawodach z grupy zawodów deficytowych, nadwyżkowych i zrównoważonych nie zanotowano uczniów w ostatnich klasach szkół ponadgimnazjalnych. Dlatego można stwierdzić, że nie będziemy mogli liczyć na to, że obecnie występujący deficyt może zostać przez absolwentów uzupełniony, a występująca nadwyżka będzie dalej niebezpiecznie pogłębiana, nawet w przypadku w/w zawodu. Zwłaszcza, gdy w innych zestawieniach tabelarycznych wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych w tym zawodzie wynosi 0,00%.

Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych

Liczbę absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2015 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela17. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2015

roku.

Typ szkoły	Liczba absolwentów w poprzednim roku szkolnym		Liczba bezrobotnych absolwentów		Wskaźnik bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku poprzedniego	stan na koniec maja roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	94	34	19	8	20,21	8,51
szkoła przysposabiająca do pracy	10	0	0	0	0,00	0,00
technikum	578	267	45	28	7,79	4,84
liceum ogólnokształcące	873	0	38	21	4,35	2,41
liceum profilowane	0	0	3	1	-	-
liceum uzupełniające	-	-	0	0	-	-
szkoła policealna	114	106	13	13	11,40	11,40

* liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Jak widać z powyższego zestawienia w poprzednim roku szkolnym najwięcej absolwentów ukończyło szkoły na poziomie liceum ogólnokształcącego - 873 osoby, nieco mniej na poziomie technikum - 578 osób (z tego 267, tj. 46,19% posiadało tytuł zawodowy), dalej w kolejności plasują się absolwenci, którzy ukończyli szkoły policealne - 114 osób (z tego 106, tj. 92,98% posiadało tytuł zawodowy) oraz zasadnicze szkoły zawodowe - 94 osoby (z tego 34, tj. 36,17% posiadało tytuł zawodowy). Najmniej ilościowo absolwentów było po szkołach przysposabiających do pracy - 10 osób.

Nieco inaczej rozkładała się liczba bezrobotnych absolwentów, i tak koniec grudnia poprzedniego roku najwięcej ich było po technikum - 45 osób, nieco mniej po liceum ogólnokształcącym - 38 osób; zasadniczej szkole zawodowej - 19 osób oraz po szkole policealnej - 13 osób. Natomiast najmniej było po liceum profilowanym - 3 osoby. Warto również zwrócić uwagę, że nie było bezrobotnych absolwentów po szkole przysposabiającej do pracy oraz liceum uzupełniającym. Badając dalsze ich losy widzimy, że na koniec maja 2015 roku doszło do spadku liczby bezrobotnych absolwentów po: technikum do 28, liceum ogólnokształcącym do 21, zasadniczej szkole zawodowej do 8 i liceum profilowanym do 1 osoby. Tylko w przypadku bezrobotnych absolwentów po szkole policealnej utrzymała się ta sama liczba, tj. 10 osób. Nadal też nie było bezrobotnych absolwentów po szkole przysposabiającej do pracy oraz liceum uzupełniającym.

Jeśli chodzi o wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów to na koniec grudnia roku poprzedniego przedstawiał się on następująco. Największy, bo 20,21% odsetek bezrobotnych absolwentów obserwujemy na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej, dalej mamy 11,40% po szkole policealnej, kolejny 7,79% na poziomie technikum, i najniższy 4,35% po liceum ogólnokształcącym. Wraz z upływem czasu zmienia się wskaźnik i na koniec maja roku sprawozdawczego, podobnie jak liczba bezrobotnych absolwentów, maleje dla zasadniczej szkoły zawodowej - 8,51%, technikum - 4,84% i liceum ogólnokształcącego - 2,41% oraz pozostaje na niezmienionym poziomie 11,40% dla szkoły policealnej.

Nieco inaczej wyglądała sytuacja absolwentów na koniec grudnia 2015 roku, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela18. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według typu szkoły w 2015 roku.

Typ szkoły	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Wskaźnik bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)
	ogółem	posiadający tytuł zawodowy*	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego	stan na koniec grudnia roku sprawozdawczego
zasadnicza szkoła zawodowa	92	92	25	**27,17**
szkoła przysposabiająca do pracy	16	-	0	**-**
technikum	319	319	42	**13,17**
liceum ogólnokształcące	764	-	39	**5,10**
liceum profilowane	-	-	1	**-**
liceum uzupełniające	-	-	0	**-**
szkoła policealna	110	98	17	**15,45**

* liczba absolwentów, którzy zdali egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe

Jak widzimy w stosunku do roku poprzedniego doszło do zmniejszenia liczby absolwentów w poszczególnych typach szkół.

Najwięcej absolwentów nadal było po liceum ogólnokształcącym - 764 osoby, kolejne to: technikum - 319 osób, szkoła policealna - 110 osób, zasadnicza szkoła zawodowa - 92 osoby i szkoła przysposabiająca do pracy - 16 osób. Co ciekawe, jeśli chodzi o liczbę osób posiadających tytuł zawodowy, to zarówno w przypadku zasadniczej szkoły zawodowej jak i technikum wyniósł

on 100%, czyli wszyscy absolwenci, którzy ukończyli szkołę o danym typie uzyskali także tytuł zawodowy. Jedynie w przypadku szkoły policealnej pojawiła się pewna różnica, bo w przypadku tego typu szkół 89,09%, czyli 98 osób spośród 110 absolwentów uzyskało tytuł zawodowy.

Niestety doszło też do wzrostu ich liczby wśród bezrobotnych, a co za tym idzie zwiększył się wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów. Na koniec grudnia 2015 roku najwięcej bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych było po technikum - 42 osoby, nieco mniej po liceum ogólnokształcącym - 39 osób, a w dalszej kolejności po: zasadniczej szkole zawodowej - 25, szkole policealnej - 17 i liceum profilowanym - 1 osoba. Ponownie też nie było bezrobotnych absolwentów po szkole przysposabiającej do pracy oraz liceum uzupełniającym. Jeśli natomiast chodzi o wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów to najwyższy odsetek ich wystąpił po zasadniczej szkole zawodowej - 27,17%, a kolejne w rankingu to: szkoła policealna - 15,45%, technikum - 13,17% oraz liceum ogólnokształcące - 5,10%. Jak widzimy zatem na koniec grudnia 2015 roku doszło do jeszcze jednej zamiany tym razem polegającej na tym, że odsetek bezrobotnych absolwentów po szkole policealnej był większy niż po technikum, czyli odwrotnie niż to miało miejsce w grudniu roku poprzedniego.

W elementarnych grupach zawodów w powiecie świdnickim wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów i osób bezrobotnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela19. Liczba absolwentów oraz bezrobotnych absolwentów według elementarnej grupy zawodów w 2015 roku- wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów malejąco.

Elementarna grupa zawodów*	Liczba absolwentów w roku szkolnym kończącym się w roku sprawozdawczym		Liczba bezrobotnych absolwentów	Liczba bezrobotnych	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów (%)	Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych
	ogółem	Posiadających tytuł zawodowy	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego	koniec grudnia roku sprawozdawczego
Kucharze	1		1	70	**100,00**	1,43
Krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni	1	0	1	113	**100,00**	0,88
Elektromechanicy i elektromonterzy	4	2	1	44	**25,00**	2,27
Fryzjerzy	15	1	3	30	**20,00**	10,00
Technicy farmaceutyczni	7	7	1	5	**14,29**	20,00
Piekarze, cukiernicy i pokrewni	8	1	1	42	**12,50**	2,38
Pośrednicy usług biznesowych gdzie	26	24	3	4	**11,54**	75,00

indziej niesklasyfikowani						
Technicy elektrycy	20	15	2	12	**10,00**	16,67
Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci)	22	3	2	129	**9,09**	1,55
Mechnicy pojazdów samochodowych	52	24	4	79	**7,69**	5,06
Recepcjoniści hotelowi	44	32	3	19	**6,82**	15,79
Szefowie kuchni i organizatorzy usług gastronomicznych	49	34	3	7	**6,12**	42,86
Asystenci dentystyczni	18	17	1	4	**5,56**	25,00
Średni personel ds statystyki i dziedzin pokrewnych	132	68	4	71	**3,03**	5,63
Technicy budownictwa	34	24	1	26	**2,94**	3,85
Technicy wsparcia informatycznego i technicznego	75	14	2	9	**2,67**	22,22
Pomocniczy personel medyczny	46	46	1	3	**2,17**	33,33
Technicy mechanicy	68	30	1	86	**1,47**	1,16
Plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni	-	-	1	1	**-**	100,00
Robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani	-	-	2	2	**-**	100,00
Średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp	-	-	2	4	**-**	50,00
Pracownicy obsługi biurowej	-	-	1	9	**-**	11,11
Robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani	-	-	1	9	**-**	11,11
Dietetycy i żywieniowcy	-	-	1	14	**-**	7,14

* w zestawieniu uwzględniono tylko te elementarne grupy zawodów, w których wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów oraz wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych był powyżej 0%

Największy wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów był w zawodach: kucharze oraz krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni sklepowi po 100%. Nieco mniej wynosił on w grupach zawodów: elektromechanicy i elektromonterzy - 25%; fryzjerzy - 20,00%; technicy farmaceutyczni - 14,29%; piekarze, cukiernicy i pokrewni - 12,50%, a także pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani - 11,54% oraz technicy elektrycy - 10,00%. Natomiast

im niższy wskaźnik tym dana elementarna grupa zawodów jest bardziej dostosowana do potrzeb lokalnego rynku pracy. Najmniejszy był w następujących elementarnych grupach zawodów: technicy mechanicy - 1,47%; pomocniczy personel medyczny - 2,17%; technicy wsparcia informatycznego i technicznego - 2,67% oraz technicy budownictwa - 2,94% i średni personel ds. statystyki i dziedzin pokrewnych - 3,03%.

W przypadku 6 elementarnych grup zawodów powyższy wskaźnik nie występował z uwagi na brak absolwentów w tych zawodach. Natomiast posiadały one wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród bezrobotnych. Pokazuje on jaki odsetek bezrobotnych w elementarnej grupie zawodów stanowią bezrobotni absolwenci. Przyjmuje wartość od 0% (brak absolwentów wśród bezrobotnych) do 100% (każdy bezrobotny to absolwent) i mówi o tym w jakim stopniu absolwenci zasilają grono bezrobotnych. Są to: plastycy, dekoratorzy wnętrz i pokrewni - 100%; robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle gdzie indziej niesklasyfikowani - 100%; średni personel ochrony środowiska, medycyny pracy i bhp - 50%; pracownicy obsługi biurowej - 11,11%; robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani - 11,11% oraz dietetycy i żywieniowcy - 7,14% .

5. Badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw

Próby - jedna podstawowa i dwie rezerwowe z danymi przedsiębiorców niezbędnymi do przeprowadzenia badania zostały rozdystrybuowane do Oprogramowania SyriuszStd w miesiącu sierpniu. Natomiast w miesiącach wrześniu i październiku 2015 roku Urząd przeprowadził badanie

kwestionariuszowe przedsiębiorstw.

Liczbę przebadanych przedsiębiorstw przedstawia poniższa tabela.

Tabela20. Liczba przebadanych przedsiębiorstw w zależności od klasy wielkości.

Klasa wielkości przedsiębiorstwa	Liczba przebadanych przedsiębiorstw
do 9 osób	42
10-49	21
50-249	6
250 i więcej	1
podsumowanie	**70**

Strukturę procentową badanych podmiotów pod względem liczby zatrudnionych pracowników przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 4. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem liczby zatrudnionych pracowników.

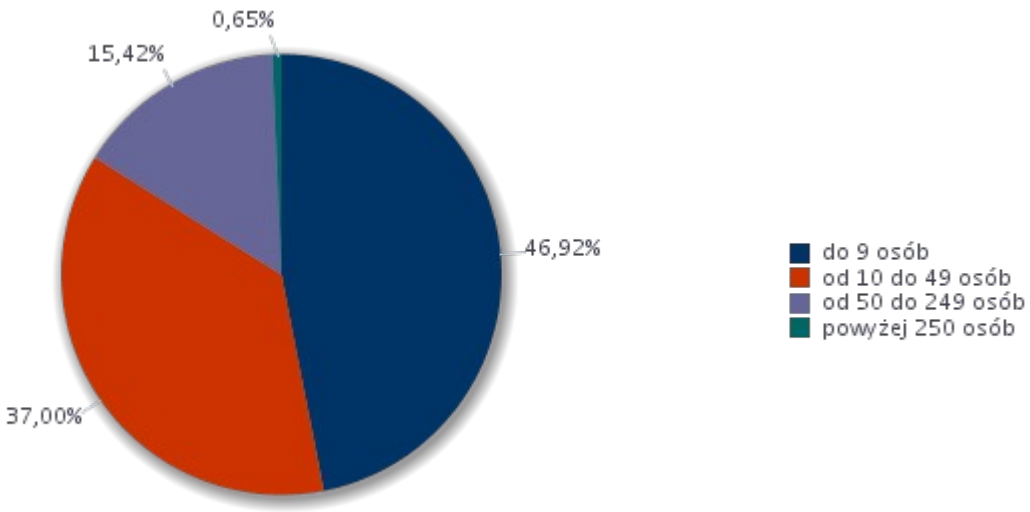

Jak widać, najwięcej, bo 46,92% przebadanych podmiotów stanowiły te zatrudniające do 9 osób. Kolejne to zatrudniające: od 10 do 49 osób - 37,00%, od 50 do 249 osób - 15,42% oraz powyżej 250 osób - 0,65%.

Strukturę badanych podmiotów według rodzaju działalności przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 5. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej według rodzaju działalności

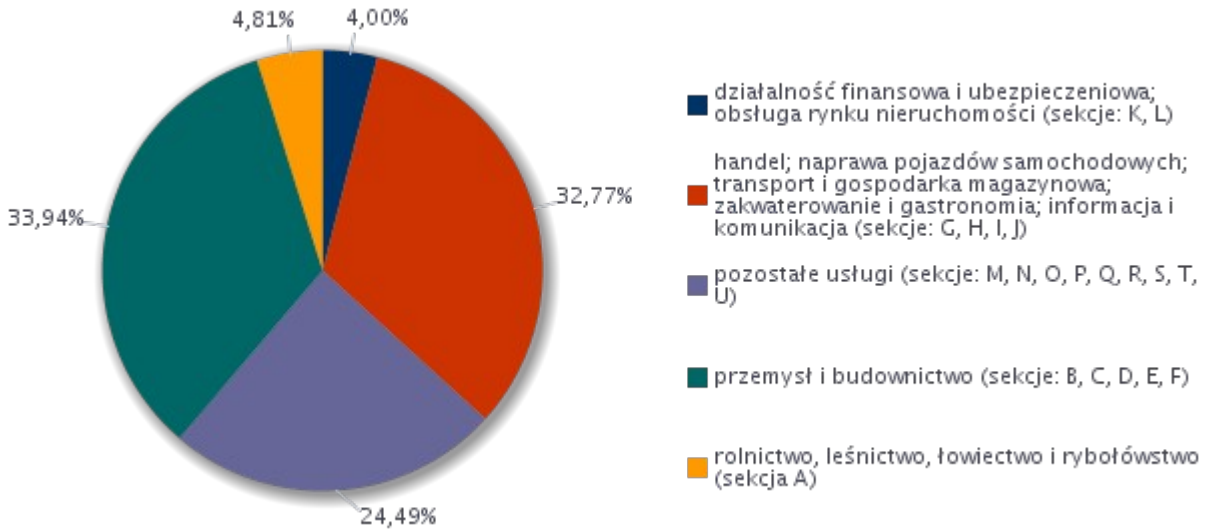

Wśród podmiotów objętych badaniem największy odsetek stanowił przemysł i budownictwo - 33,94%, handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja - 32,77% i pozostałe usługi - 24,49%. Najmniej badanych podmiotów to działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości - 4,00% oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybołówstwo - 4,81%.

Strukturę zmian w zatrudnieniu w badanych podmiotach przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 6. Struktura zmian w zatrudnieniu w badanych podmiotach gospodarki narodowej w 2015 roku.

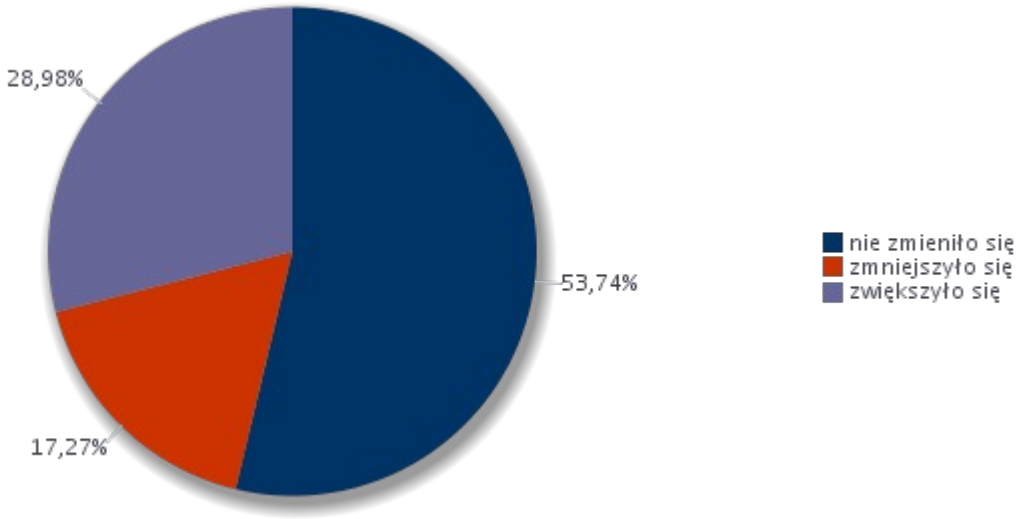

Jak wynika z powyższych danych w 53,74% spośród badanych podmiotów struktura zatrudnienia nie zmieniła się, w 28,98% zatrudnienie zwiększyło się, a w 17,27% zmniejszyło.

W rozbiciu procentowym powyższe dane przedstawiały się następująco.

Rysunek 7. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących zmiany w zatrudnieniu w 2015 roku.

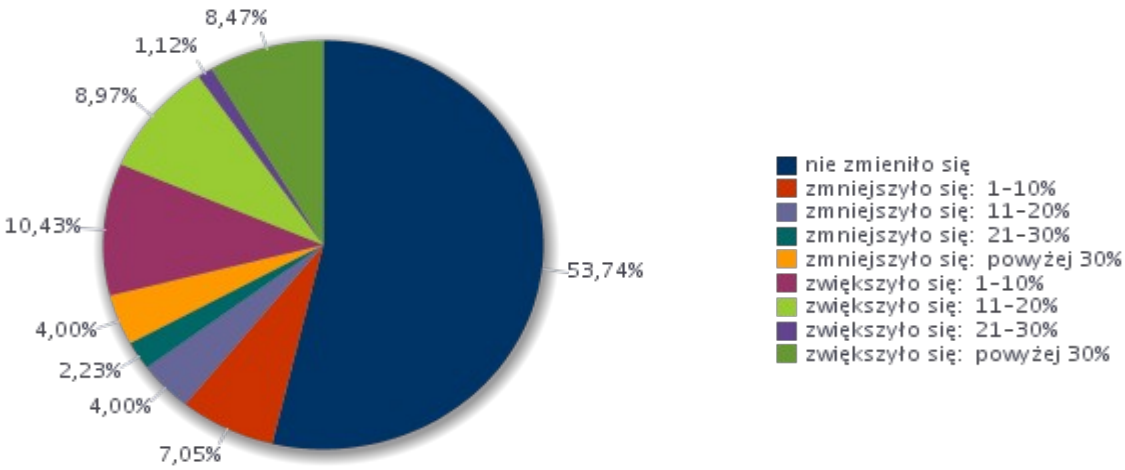

W przypadku zwiększenia zatrudnienia w badanych podmiotach rozkład procentowy wyglądał następująco:

- u 10,43% podmiotów zwiększenie zatrudnienia mieściło się w przedziale od 1 do 10%
- u 8,97% podmiotów zwiększenie zatrudnienia mieściło się w przedziale od 11 do 20%
- u 8,47% podmiotów zwiększenie zatrudnienia wynosiło powyżej 30%
- u 1,12% podmiotów zwiększenie zatrudnienia mieściło się w przedziale od 21 do 30%.

Natomiast zmniejszenie zatrudnienia w badanych podmiotach rozkład procentowy wyglądał następująco:

- u 7,05% podmiotów zmniejszenie zatrudnienia mieściło się w przedziale od 1 do 10%
- u 4,00% podmiotów zmniejszenie zatrudnienia mieściło się w przedziale od 11 do 20%
- u 4,00% podmiotów zmniejszenie zatrudnienia wynosiło powyżej 30%
- u 2,23% podmiotów zmniejszenie zatrudnienia mieściło się w przedziale od 21 do 30%.

Odpowiedzi na pytania zawarte w badaniu kwestionariuszowym przedsiębiorstw posłużyły m.in. do wyliczenia wskaźnika zatrudnienia netto (WZ). Na terenie powiatu świdnickiego wskaźnik ten wyniósł: WZ= 11,71. Dodatnia wartość wskaźnika oznacza, że w badanym okresie sprawozdawczym większy odsetek firm biorących udział w badaniu zadeklarowało wzrost niż redukcję zatrudnienia.

Wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela21. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2015 roku- malejąco.

Kod	Wielkie grupy zawodów	Wskaźnik zatrudnienia netto (%)
9	Pracownicy przy pracach prostych	**11,95**
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	**8,35**
4	Pracownicy biurowi	**8,35**
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	**8,35**
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	**7,45**
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	**7,45**
0	Siły zbrojne	**7,45**
2	Specjaliści	**5,51**
3	Technicy i inny średni personel	**3,82**
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	**0,00**

Powyższe dane w ujęciu graficznym przestawiają się następująco.

Rysunek 8. Wskaźnik zatrudnienia netto według wielkich grup zawodów w 2015 roku.

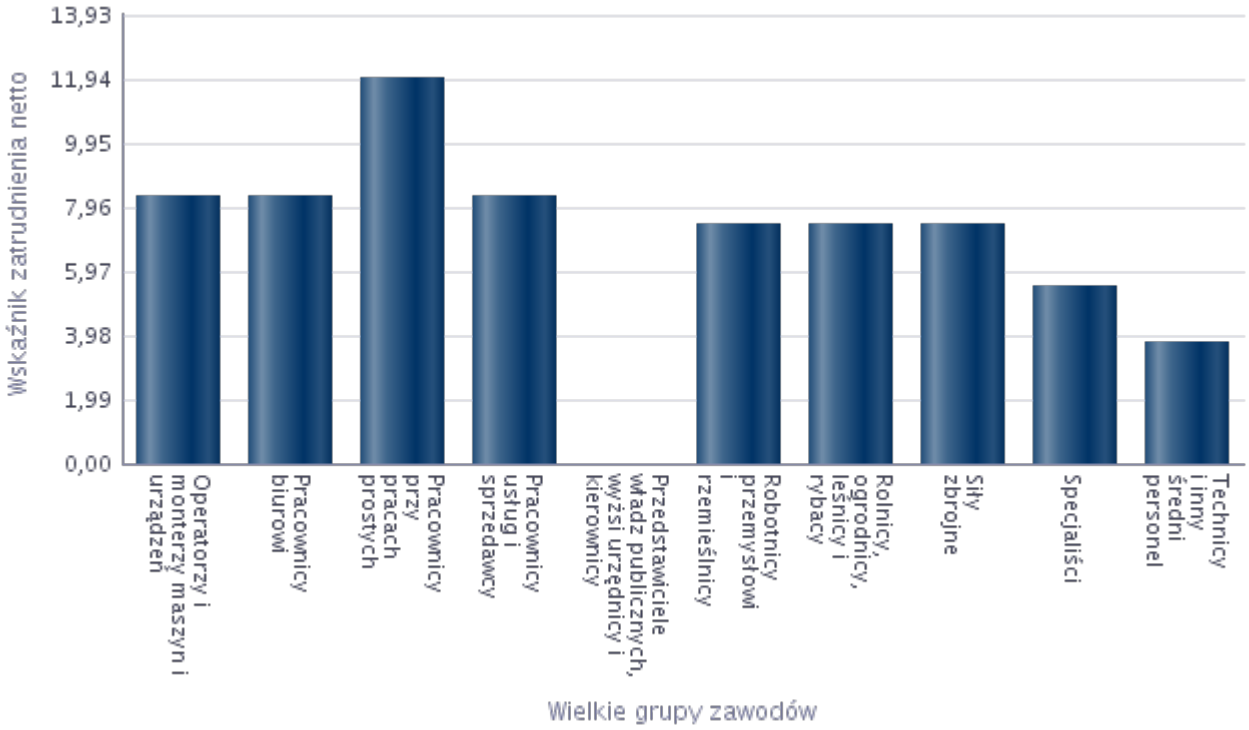

Jak wynika z przytoczonych zestawień wskaźnik zatrudnienia netto w wielkich grupach zawodów był najwyższy dla grupy 9 - pracownicy przy pracach prostych i wynosił 11,95. W przypadku trzech grup: 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, 4 - pracownicy biurowi

oraz 5 - pracownicy usług i sprzedawcy wynosił 8,35. Kolejne trzy grupy: 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy oraz 0 - siły zbrojne posiadały wskaźnik zatrudnienia netto na poziomie 7,45. Natomiast najmniejszy wskaźnik zatrudnienia netto występował w grupach: 3 - technicy i inny średni personel - 3,82 oraz 2 - specjaliści - 5,51. Ciekawa sytuacja miała miejsce w grupie 1 - kierownicy, w której wartość miernika wynosi 0,00. Może oznaczać to, że odsetek firm deklarujących poprawę sytuacji jest równy odsetkowi firm sygnalizujących jej pogorszenie, albo wszystkie firmy podlegające badaniu zadeklarowały brak zmian w obszarze zatrudnienia jeśli chodzi o tę grupę zawodów.

Pytania znajdujące się w kwestionariuszu do badania przedsiębiorstw pozwoliły także na uzyskanie informacji o cechach kandydatów, które w opinii pracodawców odgrywają kluczową rolę w procesie rekrutacji. Wykaz zawodów, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników oraz umiejętności i cechy niezbędne do pracy prezentuje poniższa tabela.

Tabela22. Zawody, w których przedsiębiorstwa najczęściej zatrudniały pracowników w 2015 roku oraz umiejętności i cechy kandydatów niezbędne do pracy w tych zawodach.

Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi (%)	zawód
czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25	asystent ds księgowości; instalator systemów alarmowych; kamieniarz; kierowca autobusów; kierowca samochodu ciężarowego; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; pozostali murarze i pokrewni; specjalista ds logistyki; sprzedawca w branży przemysłowej; sprzedawca; technik handlowiec; technik prac biurowych
	2,43	przedstawiciel handlowy
	0,00	mechanik pojazdów samochodowych; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; pakowacz ręczny; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; szwaczka maszynowa
dodatkowe uprawnienia	6,25	kamieniarz; kierowca autobusów; kierowca samochodu ciężarowego; mechanik pojazdów samochodowych; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; pozostali murarze i pokrewni; przedstawiciel handlowy; sprzedawca; technik handlowiec
	2,43	sprzedawca w branży przemysłowej
	0,00	asystent ds księgowości; instalator systemów alarmowych; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pakowacz ręczny; specjalista ds logistyki; szwaczka maszynowa; technik prac biurowych

doświadczenie zawodowe	6,25	asystent ds księgowości; instalator systemów alarmowych; kamieniarz; kierowca samochodu ciężarowego; mechanik pojazdów samochodowych; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pakowacz ręczny; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; pozostali murarze i pokrewni; przedstawiciel handlowy; specjalista ds logistyki; sprzedawca w branży przemysłowej; sprzedawca; szwaczka maszynowa
	4,72	technik prac biurowych
	0,00	kierowca autobusów; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; technik handlowiec
komunikacja ustna i komunikatywność	6,25	asystent ds księgowości; instalator systemów alarmowych; kamieniarz; kierowca autobusów; kierowca samochodu ciężarowego; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pakowacz ręczny; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; pozostali murarze i pokrewni; przedstawiciel handlowy; specjalista ds logistyki; sprzedawca w branży przemysłowej; sprzedawca; technik handlowiec; technik prac biurowych
	0,00	mechanik pojazdów samochodowych; szwaczka maszynowa
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25	asystent ds księgowości; instalator systemów alarmowych; kamieniarz; mechanik pojazdów samochodowych; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; przedstawiciel handlowy; specjalista ds logistyki; sprzedawca w branży przemysłowej; technik prac biurowych
	3,13	kierowca samochodu ciężarowego
	0,00	kierowca autobusów; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; pakowacz ręczny; pozostali murarze i pokrewni; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik handlowiec
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25	instalator systemów alarmowych; kamieniarz; kierowca samochodu ciężarowego; mechanik pojazdów samochodowych; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik handlowiec
	3,82	sprzedawca w branży przemysłowej
	0,00	asystent ds księgowości; kierowca autobusów; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pakowacz ręczny; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; pozostali murarze i pokrewni; przedstawiciel handlowy; specjalista ds logistyki; technik prac biurowych
planowanie i organizacja pracy własnej	6,25	asystent ds księgowości; instalator systemów alarmowych; kamieniarz; kierowca autobusów; kierowca samochodu ciężarowego; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pakowacz ręczny; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; pozostali murarze i pokrewni; specjalista ds logistyki; sprzedawca w branży przemysłowej; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik handlowiec; technik prac biurowych

	2,43	przedstawiciel handlowy
	0,00	mechanik pojazdów samochodowych
przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	6,25	asystent ds księgowości; instalator systemów alarmowych; kamieniarz; kierowca autobusów; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pakowacz ręczny; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; specjalista ds logistyki; sprzedawca w branży przemysłowej; sprzedawca; technik handlowiec
	4,72	technik prac biurowych
	3,13	kierowca samochodu ciężarowego
	2,43	przedstawiciel handlowy
	0,00	mechanik pojazdów samochodowych; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; pozostali murarze i pokrewni; szwaczka maszynowa
sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	6,25	asystent ds księgowości; instalator systemów alarmowych; kamieniarz; kierowca autobusów; kierowca samochodu ciężarowego; mechanik pojazdów samochodowych; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pakowacz ręczny; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; pozostali murarze i pokrewni; przedstawiciel handlowy; specjalista ds logistyki; sprzedawca w branży przemysłowej; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik handlowiec
	5,28	technik prac biurowych
współpraca w zespole	6,25	asystent ds księgowości; instalator systemów alarmowych; kamieniarz; kierowca autobusów; kierowca samochodu ciężarowego; mechanik pojazdów samochodowych; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pakowacz ręczny; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; pozostali murarze i pokrewni; specjalista ds logistyki; sprzedawca w branży przemysłowej; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik handlowiec; technik prac biurowych
	2,43	przedstawiciel handlowy
	0,00	
wykonywanie obliczeń	6,25	asystent ds księgowości; instalator systemów alarmowych; kamieniarz; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; pozostali murarze i pokrewni; specjalista ds logistyki; sprzedawca; technik handlowiec
	5,28	technik prac biurowych
	3,13	kierowca samochodu ciężarowego
	2,43	przedstawiciel handlowy
	0,00	kierowca autobusów; mechanik pojazdów samochodowych; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; pakowacz ręczny; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; sprzedawca w branży przemysłowej; szwaczka maszynowa

wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25	asystent ds księgowości; instalator systemów alarmowych; kierowca autobusów; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; pozostali murarze i pokrewni; specjalista ds logistyki; sprzedawca w branży przemysłowej; sprzedawca; technik prac biurowych
	3,13	kierowca samochodu ciężarowego
	2,43	przedstawiciel handlowy
	0,00	kamieniarz; mechanik pojazdów samochodowych; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; pakowacz ręczny; szwaczka maszynowa; technik handlowiec
wyuczony zawód	6,25	asystent ds księgowości; instalator systemów alarmowych; mechanik pojazdów samochodowych; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; pozostali murarze i pokrewni; specjalista ds logistyki; sprzedawca; szwaczka maszynowa
	5,28	technik prac biurowych
	3,82	sprzedawca w branży przemysłowej
	3,13	kierowca samochodu ciężarowego
	0,00	kamieniarz; kierowca autobusów; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; pakowacz ręczny; przedstawiciel handlowy; technik handlowiec
wywieranie wpływu	6,25	operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pozostali murarze i pokrewni; przedstawiciel handlowy; specjalista ds logistyki; sprzedawca w branży przemysłowej
	0,97	technik prac biurowych
	0,00	asystent ds księgowości; instalator systemów alarmowych; kamieniarz; kierowca autobusów; kierowca samochodu ciężarowego; mechanik pojazdów samochodowych; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; pakowacz ręczny; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik handlowiec
zarządzanie ludźmi/ przywództwo	6,25	asystent ds księgowości; pozostali murarze i pokrewni
	3,82	sprzedawca w branży przemysłowej
	3,75	technik prac biurowych
	2,43	przedstawiciel handlowy
	0,00	instalator systemów alarmowych; kamieniarz; kierowca autobusów; kierowca samochodu ciężarowego; mechanik pojazdów samochodowych; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pakowacz ręczny; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; specjalista ds logistyki; sprzedawca; szwaczka maszynowa; technik handlowiec
znajomość języków obcych	6,25	kierowca samochodu ciężarowego; pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani; specjalista ds logistyki; sprzedawca w branży przemysłowej; sprzedawca

	2,43	przedstawiciel handlowy
	1,53	technik prac biurowych
	0,00	asystent ds księgowości; instalator systemów alarmowych; kamieniarz; kierowca autobusów; mechanik pojazdów samochodowych; operator maszyn w przemyśle włókienniczym; operator obrabiarek sterowanych numerycznie; pakowacz ręczny; pozostali elektromechanicy i elektromonterzy; pozostali murarze i pokrewni; szwaczka maszynowa; technik handlowiec

Analizują powyższe, pojawia się pytanie jakie umiejętności i cechy są dla pracodawców najistotniejsze przy zatrudnianiu pracowników. Dane dotyczące tego obszaru przedstawia poniższa tabela.

Tabela23. Umiejętności i cechy kandydatów niezbędne do pracy bez względu na zawód - malejąco.

zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi (%)
Ogółem (bez względu na zawód)	współpraca w zespole	**6,25**
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	**5,98**
	planowanie i organizacja pracy własnej	**5,90**
	doświadczenie zawodowe	**5,56**
	komunikacja ustna/ komunikatywność	**5,48**
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	**5,40**
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	**5,21**
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	**5,01**
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	**4,36**
	wyuczony zawód	**4,18**
	wykonywanie obliczeń	**4,11**
	dodatkowe uprawnienia	**3,57**
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	**2,85**
	wywieranie wpływu	**2,06**
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo	**1,76**
	znajomość języków obcych	**1,74**

Jak widzimy najbardziej punktowaną cechą jest współpraca w zespole, która osiągnęła 6,25% wskaźnika struktury odpowiedzi. W przypadku siedmiu umiejętności i cech wskaźnik ten wynosił powyżej 5%, i tak: sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna - 5,98%, planowanie i organizacja pracy własnej - 5,90%, doświadczenie zawodowe - 5,56%, komunikacja ustna/ komunikatywność - 5,48%, czytanie ze zrozumieniem i czytanie tekstów w języku polskim - 5,40%,

przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność - 5,21% oraz wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków - 5,01%. W przypadku trzech umiejętności i cech wskaźnik wyniósł powyżej 4%, a dotyczyło to: obsługi komputera i wykorzystania Internetu - 4,36%, wyuczonego zawodu - 4,18% oraz wykonywania obliczeń - 4,11%. Najmniejszy odsetek odpowiedzi respondentów dotyczył: znajomości języków obcych - 1,74%, zarządzania ludźmi/ przywództwa - 1,76%, wywierania wpływu - 2,06%, obsługi, montażu i naprawy urządzeń technicznych - 2,85% oraz dodatkowych uprawnień - 3,57%.

Kolejny obszar objęty badaniem, to przygotowanie kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie. Rozkład procentowy odpowiedzi przedstawia poniższa tabela.

Tabela24. Ocena przygotowania kandydatów do pracy w zawodach, w których pracodawcy zwiększyli zatrudnienie w 2015 roku.

Zawód	Wskaźnik struktury odpowiedzi (bardzo dobrze, raczej dobrze) (%)*	Wskaźnik struktury odpowiedzi (bardzo źle, raczej źle) (%)*
Asystent ds księgowości	100,00	0,00
Instalator systemów alarmowych	100,00	0,00
Kamieniarz	100,00	0,00
Operator maszyn w przemyśle włókienniczym	100,00	0,00
Pakowacz ręczny	100,00	0,00
Pozostali elektromechanicy i elektromonterzy	100,00	0,00
Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	100,00	0,00
Pozostali murarze i pokrewni	100,00	0,00
Specjalista ds logistyki	100,00	0,00
Sprzedawca w branży przemysłowej	100,00	0,00
Szwaczka maszynowa	100,00	0,00
Technik handlowiec	100,00	0,00
Technik prac biurowych	84,51	0,00
Kierowca samochodu ciężarowego	50,00	0,00
Przedstawiciel handlowy	38,80	0,00
Kierowca autobusu	0,00	0,00
Mechanik pojazdów samochodowych	0,00	0,00
Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	0,00	0,00
Sprzedawca	0,00	0,00

* wskaźnik liczony był jako udział liczby wskazań danej odpowiedzi w ogólnej liczbie respondentów, którzy odpowiedzieli na zadane pytanie

W przypadku dwunastu zawodów pracodawcy w 100% ocenili, że przygotowanie kandydatów do pracy było na poziomie bardzo dobrym lub raczej dobrym. Natomiast w trzech zawodach odsetek odpowiedzi w tym obszarze był zróżnicowany, i wynosił: technik prac biurowych - 84,51%, kierowca samochodu ciężarowego - 50,00% oraz przedstawiciel handlowy - 38,80%. Jeszcze ciekawszą sytuację mamy w kolejnych czterech zawodach, w których wskaźnik wyniósł 0,00%, a są to: kierowca autobusu, mechanik pojazdów samochodowych, operator obrabiarek sterownych numerycznie oraz sprzedawca. Oznacza to, że w trakcie badania kwestionariuszowego nie nastąpiło wskazanie danej odpowiedzi przez żadnego z respondentów. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku wskaźnika struktury odpowiedzi bardzo źle, raczej źle.

Na bazie przeprowadzonego badania zaistniała także możliwość wskazania, czy pracodawcy mieli problemy z pozyskaniem kandydatów do pracy, w których zawodach i jakich umiejętności brakuje u potencjalnych kandydatów na pracowników w danym zawodzie. Odsetek przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskaniem nowych pracowników prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 9. Struktura odpowiedzi przedsiębiorstw deklarujących problemy z pozyskiwaniem nowych pracowników w 2015 roku.

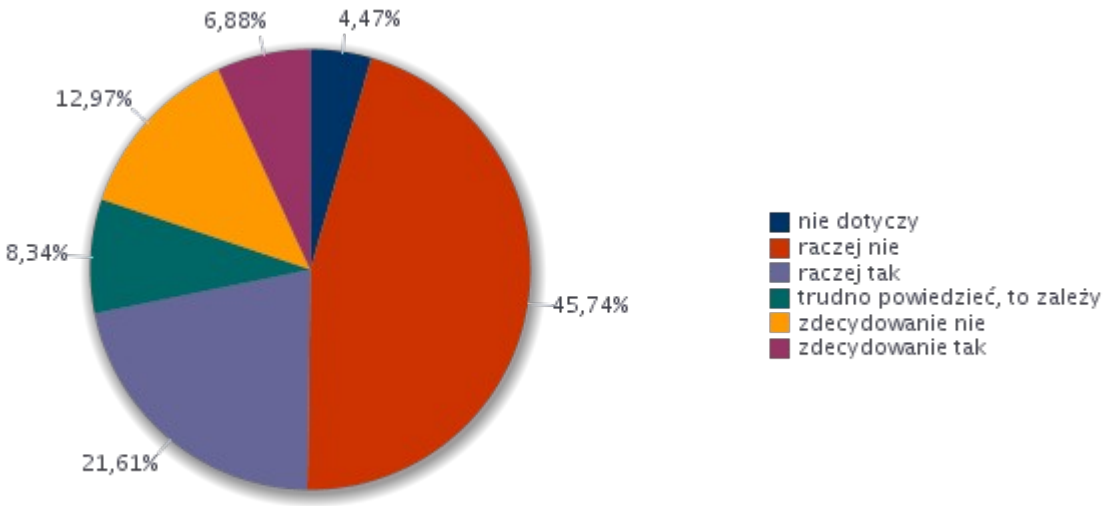

Z odpowiedzi respondentów 63,18% przedsiębiorstw nie odczuwa takiego problemu, przy czym rozkład odpowiedzi wyglądał następująco: 4,47% - problem ten nie dotyczy, 45,74% - raczej nie dotyczy, 12,97% - zdecydowanie nie dotyczy. Natomiast 28,49% respondentów deklaruje wystąpienie problemów z pozyskaniem nowych pracowników. W tej grupie odsetek odpowiedzi rozkładał się następująco: 21,61% - raczej tak, a 6,88% - zdecydowanie tak. W przypadku 8,34% respondentów nie doszło do określenia, czy mieli problemy z pozyskaniem nowych pracowników,

bo grupa ta odpowiedziała - trudno powiedzieć, to zależy.

Wykaz zawodów, w których przedsiębiorstwa objęte badaniem kwestionariuszowym miały trudności z pozyskaniem pracowników z uwzględnieniem umiejętności i uprawnień jakich brakuje kandydatom do pracy przedstawia poniższa tabela.

Tabela25. Zawody, w jakich przedsiębiorstwom trudno jest znaleźć odpowiednich kandydatów do pracy.

Trudności z pozyskiwaniem pracowników	
Elementarna grupa zawodów	Brakujące umiejętności i uprawnienia
Agenci sprzedaży bezpośredniej	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
Kelnerzy	komunikacja ustna/ komunikatywność
	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	znajomość języków obcych
Kierowcy autobusów i motorniczowie tramwajów	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
Kierowca samochodów ciężarowych	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
Kierownicy ds produkcji przemysłowej	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wywieranie wpływu
Masarze, robotnicy w przetwórstwie ryb i pokrewni	planowanie i organizacja pracy własnej
	współpraca w zespole
Mechanicy pojazdów samochodowych	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	komunikacja ustna/ komunikatywność
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	współpraca w zespole
Murarze i pokrewni	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
Piekarze, cukiernicy	komunikacja ustna/ komunikatywność

i pokrewni	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	wywieranie wpływu
Pomoce kuchenne	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	współpraca w zespole
Przedstawiciele handlowi	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	komunikacja ustna/ komunikatywność
	współpraca w zespole
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo
Robotnicy wykonujący prace proste w budownictwie ogólnym	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim
	planowanie i organizacja pracy własnej
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
Specjaliści ds sprzedaży (z wyłączeniem technologii informacyjno-komunikacyjnych)	planowanie i organizacja pracy własnej
	wykonywanie obliczeń
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo
	znajomość języków obcych
Technicy nauk fizycznych i technicznych gdzie indziej niesklasyfikowani	planowanie i organizacja pracy własnej
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo
Ustawiacze i operatorzy obrabiarek do metali i pokrewni	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych
	planowanie i organizacja pracy własnej
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków

Badanie kwestionariuszowe pokazało także jakich umiejętności i uprawnień brakuje pracodawcom u kandydatów do pracy. Ogólne dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela26. Umiejętności i uprawnienia, których brakuje kandydatom do pracy- bez względu na zawód- malejąco.

Zawód	Brakujące umiejętności i cechy	Odsetek wskazań odpowiedzi "tak" (%)
Ogółem (bez względu na zawód)	planowanie i organizacja pracy własnej	**4,76**
	współpraca w zespole	**3,68**
	komunikacja ustna/ komunikatywność	**2,73**
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	**2,51**
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	**2,16**
	wykonywanie obliczeń	**1,47**
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	**1,38**
	znajomość języków obcych	**1,08**
	wywieranie wpływu	**0,95**
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	**0,78**
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	**0,69**
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	**0,60**
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo	**0,30**

Jak widać w powyższym zestawieniu respondenci najczęściej wskazywali, że kandydatom do pracy brakuje umiejętności planowania i organizacji pracy własnej - 4,76% oraz współpracy w zespole - 3,68%. Trzy kolejne umiejętności osiągnęły ponad 2% wynik, a są to: komunikacja ustna/komunikatywność - 2,73%, sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna - 2,51% oraz wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków - 2,16%. Kolejne umiejętności i cechy wskazywane przez pracodawców to: wykonywanie obliczeń - 1,47%, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność - 1,38% oraz znajomość języków obcych - 1,08%. Najmniejszy odsetek wskazań odpowiedzi „tak" uzyskały umiejętności i cechy: zarządzanie ludźmi/przywództwo- 0,30%, czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim - 0,60%, obsługa komputera i wykorzystanie Internetu - 0,69%, obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych - 0,78%, a także wywieranie wpływu - 0,95%.

Zakres tematyczny pozyskanych w badaniu danych umożliwił także określenie w jaki sposób pracodawcy poszukują nowych pracowników, co prezentuje poniższy rysunek.

Rysunek 10. Struktura badanych podmiotów gospodarki narodowej pod względem sposobu poszukiwania nowych pracowników.

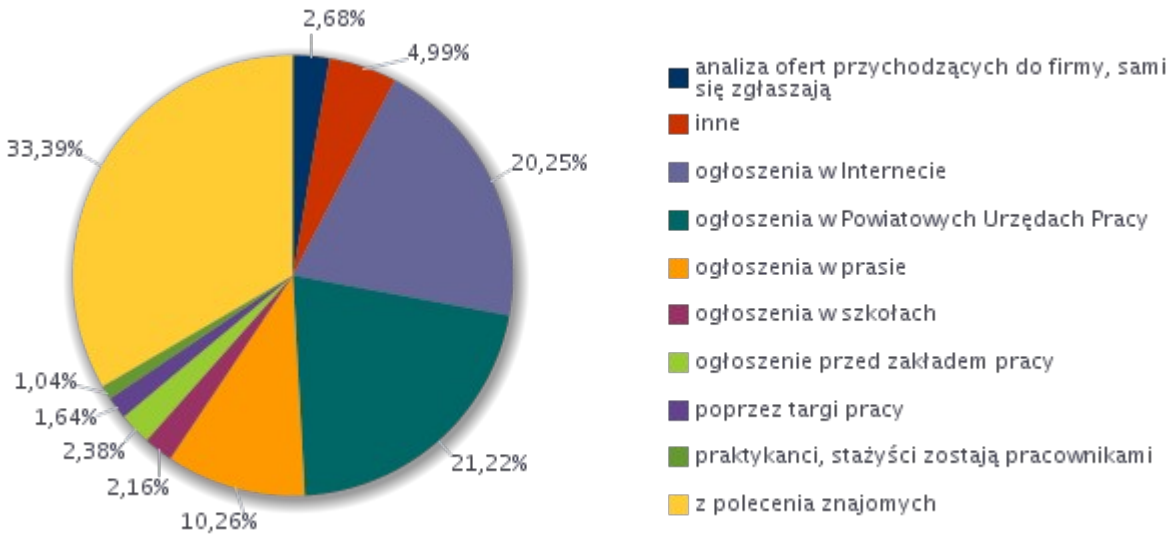

Najwięcej, bo 33,39% respondentów wskazało, że przy poszukiwaniu pracowników korzysta z polecenia znajomych. Kolejne sposoby poszukiwania pracowników to: 21,22% - ogłoszenia w Powiatowym Urzędzie Pracy, 20,25% - ogłoszenia w Internecie, a 10,26% - ogłoszenia w prasie. Najmniejszy odsetek respondentów, jako sposób poszukiwania pracy wskazał: 1,04% - praktykanci, stażyści zostają pracownikami, 1,64% - poprzez targi pracy, 2,16% - ogłoszenia w szkołach, 2,38% - ogłoszenia przed zakładem pracy, 2,68% - analiza ofert przychodzących do firm, sami się zgłaszają. Natomiast 4,99% respondentów wskazało, że poszukuje nowych pracowników w inny sposób niż powyżej wymienione.

Dla nas najbardziej interesująca jest odpowiedź na pytanie, jaki odsetek ofert pracy firmy zgłaszają do Powiatowych Urzędów Pracy. Rozkład odpowiedzi na to pytanie przedstawia poniższa tabela.

Tabela27. Analiza odsetka ofert pracy zgłaszanych do Powiatowych Urzędów Pracy.

Odsetek ofert pracy zgłaszanych do PUP	Wskaźnik struktury (%)
1-10%	12,61
11-25%	3,86
26-50%	6,31
51-75%	15,81
76-100%	61,41

Powyższe dane w ujęciu graficznym.

Rysunek 11. Odsetek ofert pracy zgłaszanych do Powiatowych Urzędów Pracy.

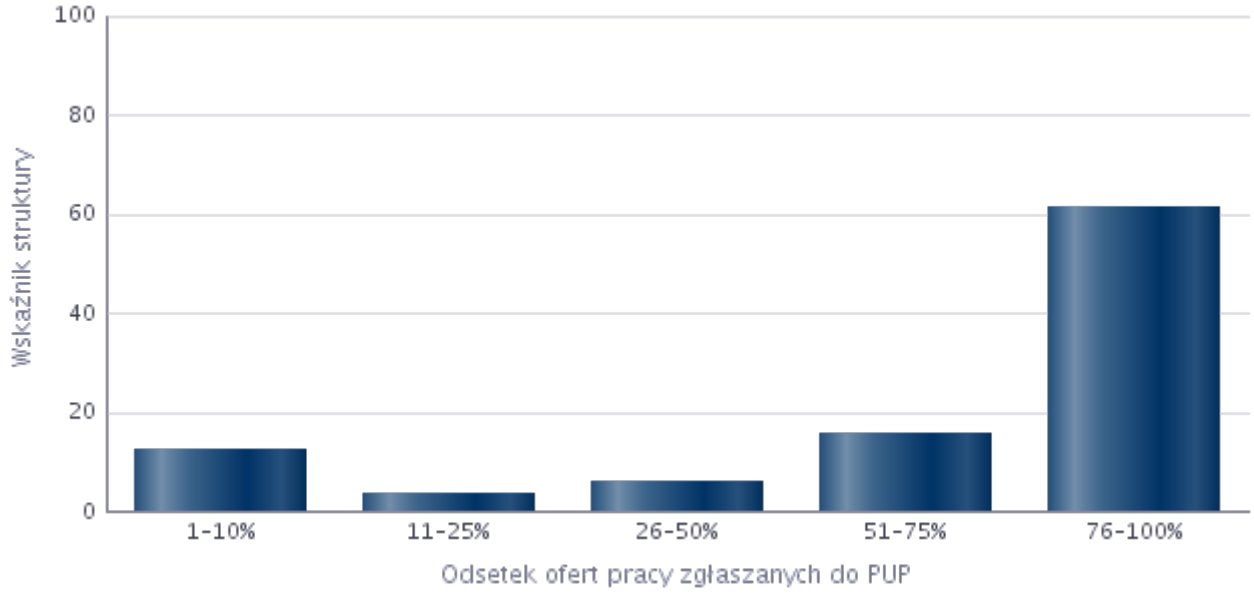

Największy, bo 61,41 wskaźnik struktury dotyczył przedziału od 76 do 100% ofert pracy zgłaszanych do Urzędu. Kolejne wskaźniki dla badanego obszaru to: 15,81 dla przedziału od 51 do 75% oraz 12,61 dla przedziału od 1 do 10%. Najmniejsze wskaźniki dotyczące ofert pracy zgłaszanych do Urzędu wynosiły: 3,86 dla przedziału od 11 do 25% oraz 6,31 dla przedziału od 26 do 50%.

Badanie kwestionariuszowe pozwoliło także określić w jakich zawodach pracodawcy najczęściej zgłaszali oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy, a wyniki badania prezentuje poniższa tabela.

Tabela 28. Zawody, w których pracodawcy najczęściej zgłaszają oferty pracy do Powiatowych Urzędów Pracy.

Zawód	Wskaźnik struktury (%)
Kamieniarz	10,94
Mechanik pojazdów samochodowych	5,78
Pomocniczy robotnik budowlany	5,78
Kierowca autobusu	5,16
Nauczyciel przedmiotów zawodowych rolniczych i leśnych	5,16
Pozostali funkcjonariusze służby więziennej	5,16
Agent ubezpieczeniowy	3,54
Asystent ds księgowości	3,54
Księgowy	3,54
Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	3,54
Nauczyciel geografii	3,54

Nauczyciel przedszkola	3,54
Operator koparki	3,54
Pomoc kuchenna	3,54
Pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni	3,54
Rzeźnik- wędliniarz	3,54
Technik prac biurowych	3,54
Technik utrzymania ruchu	3,54
Tokarz/ frezer obrabiarek sterowanych numerycznie	3,54
Bibliotekarz	2,24
Kierowca ciągnika siodłowego	2,24
Kierowca samochodu ciężarowego	2,24
Pielęgniarka	2,24
Sprzedawca	2,24
Szwaczka ręczna	2,24
Pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu	1,31
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	1,31

Największy procent ofert pracy zgłaszanych do Urzędu Pracy dotyczył zawodu kamieniarz - 10,94%; mechanik pojazdów samochodowych i pomocniczy robotnik budowlany - 5,78% oraz kierowca autobusu, nauczyciel przedmiotów zawodowych rolniczych i leśnych oraz pozostali funkcjonariusze służby więziennej - 5,16%. Kolejne to: 3,54% - agent ubezpieczeniowy, asystent ds księgowości, księgowy, monter instalacji i urządzeń sanitarnych, nauczyciel geografii, nauczyciel przedszkola, operator koparki, pomoc kuchenna, pozostali piekarze, cukiernicy i pokrewni, rzeźnik-wędliniarz, technik prac biurowych, technik utrzymania ruchu oraz tokarz/frezer obrabiarek sterowanych numerycznie. Sześć zawodów osiągnęło wskaźnik na poziomie 2,24% i są to: bibliotekarz, kierowca ciągnika siodłowego, kierowca samochodu ciężarowego, pielęgniarka, sprzedawca oraz szwaczka ręczna. Najniższy wskaźnik, bo 1,31% osiągnęły zawody: pozostali pracownicy administracyjni i sekretarze biura zarządu oraz pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle.

6. Prognoza lokalnego rynku pracy

Prognoza została przygotowana w oparciu o odpowiedzi na wybrane pytania, uzyskane

w ramach badania kwestionariuszowego przedsiębiorstw. Jednakże wykonane badanie dostarcza jedynie informacji o prognozowanych kierunkach zmian obserwowanych w poszczególnych grupach zawodów, a nie o poziomie kształtowania się danego czynnika w żądanym momencie czasu. Służyć temu będzie m.in. wskaźnik prognozy zatrudnienia netto (WZ^P), który jest różnicą udziału przedsiębiorstw deklarujących wzrost zatrudnienia w danej grupie zawodów na najbliższy rok, a odsetkiem przedsiębiorstw przewidujących spadek zatrudnienia w tym czasie. Im wyższa wartość wskaźnika tym wyższy odsetek przedsiębiorstw deklaruje korzystne zmiany w obrębie planowanego zatrudnienia.

Strukturę prognozowanych zmian zatrudnienia w badanych podmiotach przedstawia poniższy rysunek.

Rysunek 12. Struktura prognozowanych zmian w zatrudnieniu w badanych podmiotach gospodarki narodowej w 2016 roku.

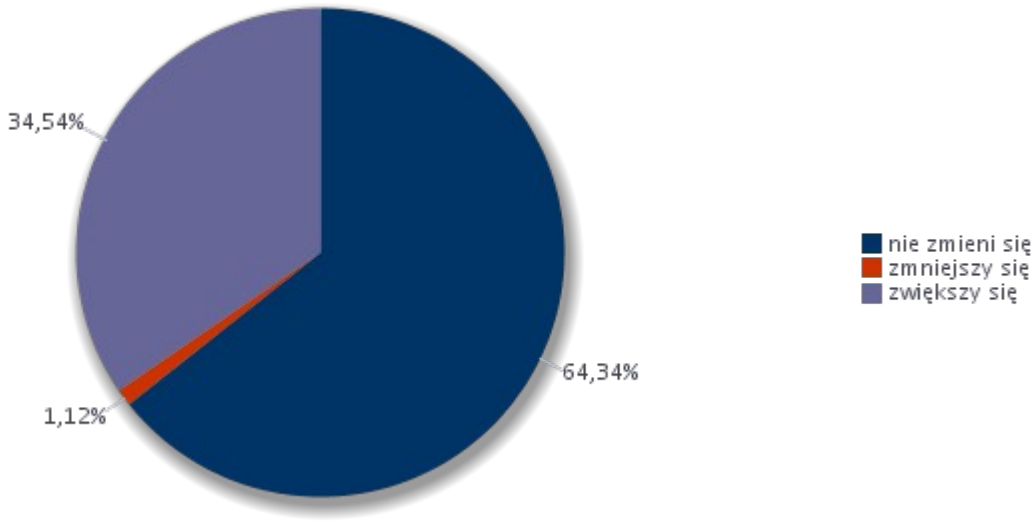

Jak wynika z powyższych danych w 64,34% spośród badanych podmiotów struktura zatrudnienia nie zmieni się, w 34,54% zatrudnienie zwiększy się, a w 1,12% zmniejszy.

W rozbiciu procentowym powyższe dane przedstawiają się następująco.

Rysunek 13. Odsetek przedsiębiorstw przewidujących zmiany w zatrudnieniu w 2016 roku.

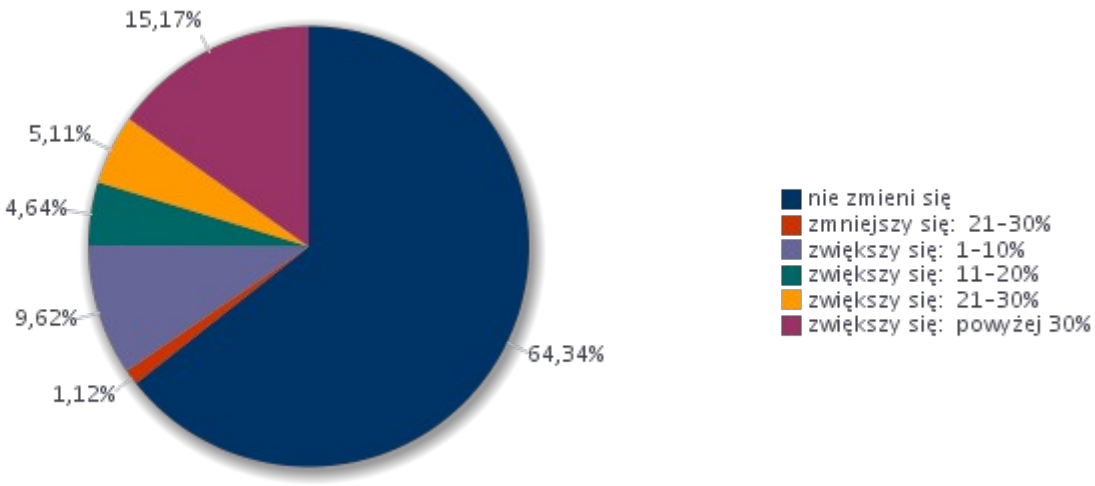

W przypadku prognozowanego zwiększenia zatrudnienia w badanych podmiotach rozkład procentowy wyglądał następująco:

- u 15,17% podmiotów prognozowane zwiększenie zatrudnienia mieścić się będzie w przedziale 30%
- u 9,62% podmiotów prognozowane zwiększenie zatrudnienia mieścić się będzie w przedziale od 1 do 10%
- u 5,11% podmiotów prognozowane zwiększenie zatrudnienia mieścić się będzie w przedziale od 21 do 30%
- u 4,64% podmiotów prognozowane zwiększenie zatrudnienia mieścić się będzie w przedziale od 11 do 20%.

W przypadku zmniejszenia zatrudnienia w badanych podmiotach, to u 2,23% podmiotów prognozowane zmniejszenie zatrudnienia mieścić się będzie w przedziale od 21 do 30%.

Odpowiedzi na pytania zawarte w badaniu kwestionariuszowym przedsiębiorstw posłużyły m.in. do wyliczenia prognozowanego wskaźnika zatrudnienia netto (WZ^P). Na terenie powiatu świdnickiego wskaźnik ten wyniósł: WZ^P= 33,42%. Dodatnia wartość wskaźnika oznacza, że w badanym okresie sprawozdawczym większy odsetek firm biorących udział w badaniu zadeklarował wzrost niż redukcję zatrudnienia.

Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodowych przedstawia poniższa tabela.

Tabela29. Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2016 roku- malejąco.

Kod	Wielkie grupy zawodów	Prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto (%)
9	Pracownicy przy pracach prostych	**12,61**
2	Specjaliści	**10,59**
3	Technicy i inny średni personel	**10,59**
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	**10,59**
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	**10,59**
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	**6,35**
4	Pracownicy biurowi	**1,73**
0	Siły zbrojne	**0,00**
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	**0,00**
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	**-0,36**

Powyższe dane w ujęciu graficznym przestawiają się następująco.

Rysunek 14. Prognoza zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów w 2016 roku.

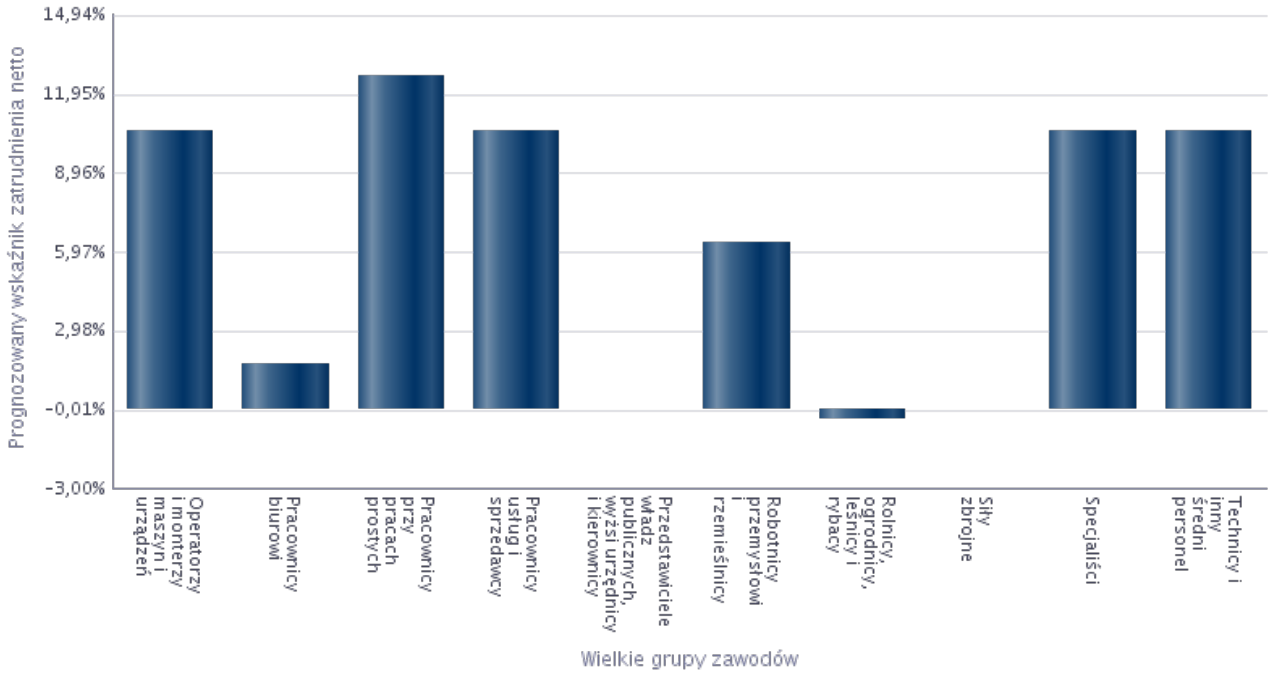

Jak wynika z przytoczonych zestawień prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto dla wielkich grup zawodów ma być najwyższy dla grupy 9 - pracownicy przy pracach prostych i ma wynosić 12,61%. W przypadku czterech grup: 2 - specjaliści, 3 - technicy i inny średni personel, 5 - pracownicy usług i sprzedawcy oraz 8- operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ma być na takim samym poziomie i wynosić będzie 10,56%. Kolejne grupy z niższymi prognozowanymi wskaźnikami zatrudnienia netto to: 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy - 6,35% oraz 4 - pracownicy biurowi - 1,73%. Natomiast

najmniejszy, bo - 0,36% prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ma wystąpić w grupie 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy. Ciekawa sytuacja miała miejsce w grupach: 0 - siły zbrojne oraz 1 - kierownicy, w których wartość wskaźnika wynosić ma 0,00%. Może oznaczać to, że odsetek firm deklarujących wzrost zatrudnienia jest równy odsetkowi firm sygnalizujących redukcję zatrudnienia w tych grupach zawodowych w 2016 roku, albo też wszystkie firmy podlegające badaniu zadeklarowały brak zmian w obszarze prognozowanego zatrudnienia jeśli chodzi o te grupy zawodów.

Badanie kwestionariuszowe pozwoliło także określić w jakich zawodach pracodawcy mają zamiar zatrudniać pracowników w nadchodzącym roku, a wyniki badania prezentuje poniższa tabela.

Tabela 30. Zawody, w których pracodawcy mają zamiar zatrudniać pracowników w 2016 roku- malejąco.

Zawód	Wskaźnik struktury (%)
Technik prac biurowych	6,61
Kierowca samochodu ciężarowego	5,75
Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle	5,57
Agent ubezpieczeniowy	4,53
Kierownik produkcji w przemyśle	4,53
Lekarz- specjalista gastroenterologii	4,53
Pomoc kuchenna	4,53
Pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani	4,53
Kamieniarz	3,70
Mechanik pojazdów samochodowych	3,70
Przedstawiciel handlowy	3,70
Instalator systemów alarmowych	2,87
Kierowca ciągnika siodłowego	2,87
Magazynier	2,87
Murarz	2,87
Murarz- tynkarz	2,87
Specjalista ds szkoleń	2,87
Sprzedawca w branży przemysłowej	2,87
Sprzedawca	2,87
Szwaczka maszynowa	2,87
Technik pożarnictwa	2,87
Tokarz w metalu	2,87

Spośród zawodów, w których pracodawcy mają zamiar zatrudniać w 2016 roku największy, bo 6,61% wskaźnik osiągnął zawód technik prac biurowych. Kolejne to: 5,75% - kierowca samochodu ciężarowego, 5,57% - pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle oraz

pięć zawodów, które osiągnęły wskaźnik 4,53% - agent ubezpieczeniowy, kierownik produkcji w przemyśle, lekarz- specjalista gastroenterologii, pomoc kuchenna, pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani. Trzy zawody osiągnęły wskaźnik na poziomie 3,70% i są to: kamieniarz, mechanik pojazdów samochodowych oraz przedstawiciel handlowy. Kolejne jedenaście zawodów uzyskało wskaźnik na poziomie 2,87% i są to: instalator systemów alarmowych, kierowca ciągnika siodłowego, magazynier, murarz, murarz- tynkarz, specjalista ds szkoleń, sprzedawca w branży przemysłowej, sprzedawca, technik pożarnictwa, tokarz w metalu.

Pytania znajdujące się w kwestionariuszu do badania przedsiębiorstw pozwoliły także na uzyskanie informacji o umiejętnościach i cechach potencjalnych pracowników istotnych dla pracodawców. Wykaz zawodów, w których przedsiębiorstwa mają zamiar zatrudniać pracowników oraz umiejętności i cechy niezbędne do pracy prezentuje poniższa tabela.

Tabela31. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić.

Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi (%)	zawód
czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	6,25	agent ubezpieczeniowy, kamieniarz, kierowca ciągnika siodłowego, kierownik produkcji w przemyśle, lekarz- specjalista gastroenterologii, magazynier, murarz, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, sprzedawca, szwaczka maszynowa, technik pożarnictwa, technik prac biurowych, tokarz w metalu
	0,00	mechanik pojazdów samochodowych, murarz- tynkarz, pomoc kuchenna, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle,
dodatkowe uprawnienia	6,25	kierowca ciągnika siodłowego, kierownik produkcji w przemyśle, lekarz- specjalista gastroenterologii, magazynier, murarz, murarz-tynkarz, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, technik pożarnictwa, tokarz w metalu
	2,54	pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle
	2,43	kamieniarz
	0,00	agent ubezpieczeniowy, mechanik pojazdów samochodowych, pomoc kuchenna, sprzedawca, szwaczka maszynowa, technik prac biurowych
doświadczenie zawodowe	6,25	kamieniarz, kierowca ciągnika siodłowego, kierownik produkcji w przemyśle, lekarz- specjalista gastroenterologii, murarz, murarz-tynkarz, pomoc kuchenna, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, sprzedawca, szwaczka maszynowa, technik pożarnictwa, technik prac biurowych, tokarz w metalu
	2,54	pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle
	0,00	agent ubezpieczeniowy, magazynier, mechanik pojazdów samochodowych

komunikacja ustna / komunikaty-wność	6,25	agent ubezpieczeniowy, kamieniarz, kierowca ciągnika siodłowego, lekarz- specjalista gastroenterologii, mechanik pojazdów samochodowych, murarz, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, sprzedawca, szwaczka maszynowa, technik pożarnictwa, technik prac biurowych, tokarz w metalu
	0,00	kierownik produkcji w przemyśle, magazynier, murarz- tynkarz, pomoc kuchenna
obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	6,25	agent ubezpieczeniowy, kierowca ciągnika siodłowego, kierownik produkcji w przemyśle, lekarz- specjalista gastroenterologii, mechanik pojazdów samochodowych, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, szwaczka maszynowa, technik prac biurowych
	2,43	kamieniarz
	0,00	magazynier, murarz, pomoc kuchenna, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, sprzedawca, technik pożarnictwa, tokarz w metalu
obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	6,25	kamieniarz, kierownik produkcji w przemyśle, magazynier, mechanik pojazdów samochodowych, murarz, murarz- tynkarz, pomoc kuchenna, sprzedawca, szwaczka maszynowa
	2,54	pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle
	0,00	agent ubezpieczeniowy, kierowca ciągnika siodłowego, lekarz- specjalista gastroenterologii, murarz- tynkarz, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, technik pożarnictwa, technik prac biurowych, tokarz w metalu
planowanie i organizacja pracy własnej	6,25	agent ubezpieczeniowy, kamieniarz, kierowca ciągnika siodłowego, kierownik produkcji w przemyśle, lekarz- specjalista gastroenterologii, magazynier, murarz, murarz- tynkarz, pomoc kuchenna, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, sprzedawca, szwaczka maszynowa, technik pożarnictwa, technik prac biurowych, tokarz w metalu
	0,00	mechanik pojazdów samochodowych
przedsiębior-czość, inicjatywność, kreatywność	6,25	agent ubezpieczeniowy, kierowca ciągnika siodłowego, kierownik produkcji w przemyśle, lekarz- specjalista gastroenterologii, magazynier, murarz, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, sprzedawca, szwaczka maszynowa, technik pożarnictwa, technik prac biurowych
	2,43	kamieniarz
	0,00	mechanik pojazdów samochodowych, murarz- tynkarz, pomoc kuchenna, tokarz w metalu
sprawność psychofizyczna i psychomotory-czna	6,25	agent ubezpieczeniowy, kamieniarz, kierowca ciągnika siodłowego, kierownik produkcji w przemyśle, lekarz- specjalista gastroenterologii, magazynier, mechanik pojazdów samochodowych, murarz, murarz-tynkarz, pomoc kuchenna, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, sprzedawca, szwaczka maszynowa, technik pożarnictwa, technik prac biurowych, tokarz w metalu
współpraca	6,25	agent ubezpieczeniowy, kamieniarz, kierownik produkcji w przemyśle, lekarz- specjalista gastroenterologii, magazynier, mechanik pojazdów

w zespole		samochodowych, murarz, murarz- tynkarz, pomoc kuchenna, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, sprzedawca, szwaczka maszynowa, technik pożarnictwa, technik prac biurowych, tokarz w metalu
	0,00	kierowca ciągnika siodłowego
wykonywanie obliczeń	6,25	agent ubezpieczeniowy, kamieniarz, kierownik produkcji w przemyśle, lekarz- specjalista gastroenterologii, magazynier, murarz, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, sprzedawca, szwaczka maszynowa, technik prac biurowych, tokarz w metalu
	0,00	kierowca ciągnika siodłowego, mechanik pojazdów samochodowych, murarz- tynkarz, pomoc kuchenna, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, technik pożarnictwa
wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	6,25	agent ubezpieczeniowy, kierowca ciągnika siodłowego, kierownik produkcji w przemyśle, lekarz- specjalista gastroenterologii, mechanik pojazdów samochodowych, murarz, murarz- tynkarz, pomoc kuchenna, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, sprzedawca, szwaczka maszynowa, technik pożarnictwa, technik prac biurowych, tokarz w metalu
	2,43	kamieniarz
	0,00	magazynier, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle
wyuczony zawód	6,25	lekarz- specjalista gastroenterologii, mechanik pojazdów samochodowych, murarz, murarz- tynkarz, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, sprzedawca, szwaczka maszynowa, technik pożarnictwa, technik prac biurowych, tokarz w metalu
	0,00	agent ubezpieczeniowy, kamieniarz, kierowca ciągnika siodłowego, kierownik produkcji w przemyśle, magazynier, pomoc kuchenna, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle
wywieranie wpływu	6,25	agent ubezpieczeniowy, kierownik produkcji w przemyśle, lekarz- specjalista gastroenterologii, murarz, pomoc kuchenna, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, szwaczka maszynowa, technik pożarnictwa, technik prac biurowych, tokarz w metalu
	0,00	kamieniarz, kierowca ciągnika siodłowego, magazynier, mechanik pojazdów samochodowych, murarz- tynkarz, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, sprzedawca
zarządzanie ludźmi/ przywództwo	6,25	kierownik produkcji w przemyśle, lekarz- specjalista gastroenterologii, murarz, przedstawiciel handlowy, specjalista ds szkoleń, szwaczka maszynowa, technik pożarnictwa, technik prac biurowych
	0,00	agent ubezpieczeniowy, kamieniarz, kierowca ciągnika siodłowego, magazynier, mechanik pojazdów samochodowych, murarz- tynkarz, pomoc kuchenna, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, sprzedawca, tokarz w metalu
znajomość języków obcych	6,25	kierownik produkcji w przemyśle, lekarz- specjalista gastroenterologii, specjalista ds szkoleń, technik prac biurowych
	2,54	pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle
	0,00	agent ubezpieczeniowy, kamieniarz, kierowca ciągnika siodłowego, magazynier, mechanik pojazdów samochodowych, murarz, murarz- tynkarz, pomoc kuchenna, przedstawiciel handlowy, sprzedawca, szwaczka maszynowa, technik pożarnictwa, tokarz w metalu

Zatem pojawia się pytanie jakie umiejętności i cechy będą dla pracodawców najistotniejsze przy prognozowanym zatrudnianiu pracowników. Dane dotyczące tego obszaru przedstawia poniższa tabela.

Tabela32. Umiejętności i cechy szczególnie istotne dla pracodawców u potencjalnych pracowników, których firma planuje zatrudnić bez względu na zawód- malejąco.

zawód	Umiejętności i cechy	Wskaźnik struktury odpowiedzi (%)
Ogółem (bez względu na zawód)	współpraca w zespole	**6,25**
	sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna	**5,98**
	planowanie i organizacja pracy własnej	**5,90**
	doświadczenie zawodowe	**5,56**
	komunikacja ustna/ komunikatywność	**5,48**
	czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim	**5,40**
	przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność	**5,21**
	wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków	**5,01**
	obsługa komputera i wykorzystanie Internetu	**4,36**
	wyuczony zawód	**4,18**
	wykonywanie obliczeń	**4,11**
	dodatkowe uprawnienia	**3,57**
	obsługa, montaż i naprawa urządzeń technicznych	**2,85**
	wywieranie wpływu	**2,06**
	zarządzanie ludźmi/ przywództwo	**1,76**
	znajomość języków obcych	**1,74**

Jak widzimy najbardziej punktowaną cechą jest współpraca w zespole, która osiągnęła 6,25% wskaźnika struktury odpowiedzi. W przypadku siedmiu umiejętności i cech wskaźnik ten wynosił powyżej 5%, i tak: sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna - 5,98%, planowanie i organizacja pracy własnej - 5,90%, doświadczenie zawodowe - 5,56%, komunikacja ustna/ komunikatywność - 5,48%, czytanie ze zrozumieniem i czytanie tekstów w języku polskim - 5,40%, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność - 5,21% oraz wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków - 5,01%. W przypadku trzech umiejętności i cech wskaźnik wyniósł powyżej 4%, a dotyczyło to: obsługi komputera i wykorzystania Internetu - 4,36%, wyuczonego zawodu - 4,18% oraz wykonywania obliczeń - 4,11%. Najmniejszy odsetek odpowiedzi respondentów dotyczył: znajomości języków obcych - 1,74%, zarządzania ludźmi/ przywództwa -

1,76%, wywierania wpływu - 2,06%, obsługi, montażu i naprawy urządzeń technicznych - 2,85% oraz dodatkowych uprawnień - 3,57%. Co ważniejsze identyczny rozkład odsetek odpowiedzi mieliśmy przy umiejętnościach i cechach najistotniejszych dla pracodawców przy zatrudnianiu pracowników. Tam umiejętności i cechy kandydatów niezbędne do pracy bez względu na zawód osiągnęły dokładnie takie same wartości procentowe (patrz. Tabela 23, str. 42 raportu).

Podsumowanie

Rynek pracy powiatu świdnickiego charakteryzuje się okresowymi wahaniami liczby osób bezrobotnych i stopy bezrobocia, jednak w badanym okresie oba obszary osiągnęły niższą wartość w stosunku do analogicznego okresu roku 2014. Na terenie powiatu we wszystkich 10 wielkich grupach zawodów na koniec 2015 roku obserwujemy napływ i odpływ osób bezrobotnych. Największą ilość osób zarejestrowanych obserwujemy w grupie 7, tj. robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (1491 osób). W grupie tej mamy też do czynienia z największym napływem (2726 osób) i odpływem (2931 osób). Licznie reprezentowane wśród osób bezrobotnych były także grupy: 5 - pracownicy usług i sprzedawcy (984 osoby, napływ 2005, odpływ 2177) oraz 9 - pracownicy wykonujący prace proste (607 osób, napływ 1384, odpływ 1456). Ponadto wartym podkreślenia wydaje się fakt, że w 8 wielkich grupach zawodowych mamy do czynienia z większym odpływem niż z napływem osób do ewidencji.

Na terenie powiatu świdnickiego wszystkie wielkie grupy zawodowe posiadają znaczny odsetek osób długotrwale bezrobotnych. Największy ich procent obserwujemy w grupie 0 - siły zbrojne i wynosi on 57,14%. Równie wysoki procent obserwujemy w grupach: 9 - pracownicy wykonujący prace proste (49,92%, tj. 303 osoby z 607) i 7 - robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (49,90%, tj. 744 osoby z 1491). Natomiast wskaźnik płynności bezrobotnych w 8 spośród 10 wielkich grup zawodowych jest na poziomie większym niż 1. Oznacza to, że w grupach tych liczba osób bezrobotnych maleje. Największy taki wskaźnik obserwujemy w grupach: 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń oraz 5 - pracownicy usług i sprzedawcy (po 1,09); 7- robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy oraz 3 - technicy i inny średni personel i 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy (po 1,08). Natomiast wskaźnik dostępności ofert pracy jest większy od wartości 1 w 9 spośród 10 wielkich grup zawodowych. Oznacza to, że liczba osób bezrobotnych przewyższa liczbę ofert pracy, a co za tym idzie dostępność ofert pracy jest relatywnie niska. Najwyższy taki wskaźnik obserwujemy w grupie 6 - rolnicy, ogrodnicy, leśnicy, rybacy (27,16) i oznacza on, że w zawodach w tej grupie występuje niewielka ilość ofert pracy, a osoby mogą mieć znaczne trudności w znalezieniu pracy.

W przypadku absolwentów, to na terenie naszego powiatu w badanym okresie największą ich ilość obserwujemy w grupie 2 - specjaliści (40 absolwentów, tj. 8,37%). Kolejne grupy z dużym udziałem wśród osób bezrobotnych to: 3 - technicy i inny średni personel (29 absolwentów, tj. 5,20%) i 5 - pracownicy usług i sprzedawcy (24 absolwentów, tj. 2,44%).

Pracodawcy z naszego powiatu znacznie częściej poszukują pracowników za pośrednictwem instytucji niż portali internetowych w grupach: 9 - pracownicy wykonujący prace proste, 4 - pracownicy biurowi, 8 - operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń, 7 - robotnicy przemysłowi

i rzemieślnicy oraz 5 - pracownicy usług i sprzedawcy. Ponadto w 8 spośród 10 wielkich grup zawodowych, pracodawcy zgłaszając oferty pracy zwracali uwagę na to jakie potencjalny kandydat na pracownika powinien posiadać umiejętności bądź uprawnienia.

Na koniec 2015 roku w naszym powiecie najwięcej, bo 359, tj. 20,68% osób bez zawodu było spośród 1736 osób bezrobotnych w grupie z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. Jednak największy odsetek czyli 22,45%, tj. 99 spośród 441 osób, było wśród bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym.

Najwięcej absolwentów ukończyło szkoły na poziomie liceum ogólnokształcącego, nieco mniej na poziomie technikum, a dalej w kolejności plasują się absolwenci, którzy ukończyli szkoły policealne oraz zasadnicze szkoły zawodowe. Najmniej ilościowo absolwentów było po szkołach przysposabiających do pracy. Na koniec grudnia 2015 roku najwięcej bezrobotnych absolwentów zarejestrowanych było po technikum, nieco mniej po liceum ogólnokształcącym, a w dalszej kolejności po: zasadniczej szkole zawodowej, szkole policealnej i liceum profilowanym. Nie było bezrobotnych absolwentów po szkole przysposabiającej do pracy oraz liceum uzupełniającym. Wskaźnik frakcji bezrobotnych absolwentów wśród absolwentów, to najwyższy odsetek ich wystąpił po zasadniczej szkole zawodowej, a następnie po: szkole policealnej, technikum oraz liceum ogólnokształcącym.

Najwyższy wskaźnik frakcji bezrobotnych wśród absolwentów w badanym okresie był w zawodach: kucharze oraz krawcy, kuśnierze, kapelusznicy i pokrewni. Nieco mniejszy był w grupach zawodów: elektromechanicy i elektromonterzy, fryzjerzy, technicy farmaceutyczni oraz piekarze, cukiernicy i pokrewni, a także pośrednicy usług biznesowych gdzie indziej niesklasyfikowani i technicy elektrycy. Najmniejszy był w następujących elementarnych grupach zawodów: technicy mechanicy, pomocniczy personel medyczny, technicy wsparcia informatycznego i technicznego, technicy budownictwa oraz średni personel ds. statystyki i dziedzin pokrewnych.

W analizowanym okresie na terenie powiatu świdnickiego wykonano również badanie kwestionariuszowe przedsiębiorstw, którym przebadano 70 podmiotów. Wśród przedsiębiorstw tych największy odsetek stanowili pracodawcy z sektora przemysłu i budownictwa, handlu, naprawy pojazdów samochodowych, transportu i gospodarki magazynowej, zakwaterowania i gastronomii, informacji i komunikacji oraz pozostałe usługi. Najmniej badanych podmiotów to działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości oraz rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybołówstwo. W 53,74% spośród badanych podmiotów struktura zatrudnienia nie zmieniła się, w 28,98% zatrudnienie zwiększyło się, a w 17,27% zmniejszyło.

W okresie sprawozdawczym większy odsetek firm biorących udział w badaniu zadeklarował wzrost niż redukcję zatrudnienia. Wskaźnik ten był najwyższy dla grupy 9 - pracownicy przy

pracach prostych, a najmniejszy dla grupy 3 - technicy i inny średni personel. Za najbardziej przez pracodawców poszukiwaną i punktowaną cechą w stosunku do zatrudnionych osób i kandydatów na pracowników pracodawcy uznali współpracę w zespole, która osiągnęła 6,25% wskaźnika struktury odpowiedzi.

Spośród wszystkich respondentów, 63,18% przedsiębiorstw nie odczuwało problemu z pozyskaniem pracowników, przy czym rozkład odpowiedzi wyglądał następująco: 4,47% - problem ten nie dotyczy, 45,74% - raczej nie dotyczy, 12,97% - zdecydowanie nie dotyczy. Natomiast 28,49% respondentów deklaruje wystąpienie takich problemów w swojej firmie. Jednocześnie przedsiębiorcy uznali, że kandydatom do pracy najczęściej brakuje umiejętności planowania i organizacji pracy własnej, współpracy w zespole, komunikacji ustnej/ komunikatywności, sprawności psychofizycznej i psychomotorycznej oraz wyszukiwania informacji, analizy i wyciągania wniosków. Najwięcej, bo 33,39% respondentów wskazało, że poszukuje pracowników z polecenia znajomych, a kolejne sposoby poszukiwania pracowników to: ogłoszenia w Powiatowym Urzędzie Pracy, ogłoszenia w Internecie oraz ogłoszenia w prasie. Natomiast najwięcej ofert pracy zgłaszanych do Urzędu Pracy dotyczyło zawodów: kamieniarza 10,94%, mechanika pojazdów samochodowych i pomocniczego robotnika budowlanego po 5,78%.

Ponadto jak wynika z badania, w przyszłym roku w 64,34% spośród badanych podmiotów struktura zatrudnienia ma się nie zmienić, w 34,54% zatrudnienie zwiększy się, a w 1,12% zmniejszy. Co więcej na terenie powiatu świdnickiego prognozowany wskaźnik zatrudnienia netto ma wynieść: WZ^P= 33,42% i ma być najwyższy dla grupy 9 - pracownicy przy pracach prostych. Warto dodać, że dodatnia wartość wskaźnika oznacza, iż w badanym okresie sprawozdawczym większy odsetek firm biorących udział w badaniu zadeklarował wzrost zatrudnienia. Natomiast spośród zawodów, w których pracodawcy mają zamiar zatrudniać w 2016 roku, największy wskaźnik osiągnął zawód technik prac biurowych, a kolejne to: kierowca samochodu ciężarowego, pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle, agent ubezpieczeniowy, kierownik produkcji w przemyśle, lekarz - specjalista gastroenterologii, pomoc kuchenna oraz pozostali monterzy gdzie indziej niesklasyfikowani. Najbardziej poszukiwanymi cechami kandydatów do zatrudnienia mają być: współpraca w zespole oraz sprawność psychofizyczna i psychomotoryczna, planowanie i organizacja pracy własnej, doświadczenie zawodowe, komunikacja ustna/ komunikatywność, czytanie ze zrozumieniem i pisanie tekstów w języku polskim, przedsiębiorczość, inicjatywność, kreatywność oraz wyszukiwanie informacji, analiza i wyciąganie wniosków.

Niniejsze opracowanie potwierdza fakt, że sytuacja na lokalnym rynku pracy w analizowanym okresie ulega zasadniczym zmianom na lepsze. Mimo to nadal widać

z powyższych zestawień, że wiele osób bezrobotnych ma trudności ze znalezieniem pracy. Ponadto duży odsetek bezrobotnych to osoby nie posiadające kwalifikacji, a umiejętności zawodowe nie są przystosowane do wymagań współczesnego rynku pracy. Związane jest to często z faktem, że mimo posiadania przez osobę bezrobotną wymaganego przez pracodawcę zawodu, nie spełnia dodatkowych wymagań, o których wspomnieliśmy powyżej. Tymczasem wygląda na to, że w realiach obecnego rynku pracy nadal znaczenie będzie miało posiadanie różnego rodzaju umiejętności praktycznych i cech, w tym doświadczenia zawodowego kandydata (bardzo często mierzonego stażem pracy).

Sporządziła:
K. Ślimak-Kołodziejska
doradca zawodowy